

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Завод за интелектуалну својину
990 број: 2018/20134 - Г-2018/0001

Датум: 30.8.2018. године
Београд, Кнегиње Љубице 5
4-2/1 зд

Завод за интелектуалну својину, на основу члана 31. Закона о министарствима („Службени гласник РС“ број 44/2014, 14/15, 54/15, 96/15 и 62/17), чл. 9, 27. и 30. Закона о ознакама географског порекла („Службени гласник РС“ бр. 18/2010) и члана 138. ст. 3. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ бр. 18/2016), решавајући у поступку регистрације имена порекла на основу пријаве број Г-2018/0001 од 19.7.2018. године, „Пешкири шабачког краја“, коју су поднели Градска организација инвалида рада Шабац-ткачка радионица „Стари занати“, Краљице Марије 13, 15000 Шабац и Занатска задруга „Повесмо“, Борачка 20, 15000 Шабац, чији је заједнички пуномоћник Мирослава Савковић, Борачка 20, 15000 Шабац, доноси

РЕШЕЊЕ

Региструје се име порекла „Пешкири шабачког краја“ за ручно рађене пешкире.

Производ са именом порекла „Пешкири шабачког краја“ производе се искључиво на подручју града Шапца, града Лознице и општина Богатић, Владимирци и Коцељева у складу са описаним географским подручјем и приложеном географском мапом из пријаве за регистровање имена порекла „Пешкири шабачког краја“, на начин који је наведен у Елаборату за заштиту имена порекла производа „Пешкири шабачког краја“.

Ова географска ознака биће уписана у Регистар ознака географског порекла под бројем 78.

Образложење

Градска организација инвалида рада Шабац-ткачка радионица „Стари занати“, Краљице Марије 13, 15000 Шабац и Занатска задруга „Повесмо“, Борачка 20, 15000 Шабац, чији је заједнички пуномоћник Мирослава Савковић, Борачка 20, 15000 Шабац, поднеском бр. ОГП-2018/0001 од 19.7.2018. године, поднело је пријаву за регистровање имена порекла са доказом о плаћеној такси и затражило да се у Регистар ознака географског порекла упише име порекла „Пешкири шабачког краја“ за ручно рађене пешкире. Увидом у пријаву за регистровање имена порекла и Елаборат за заштиту имена порекла „Пешкири шабачког краја“ утврђено је да се „Пешкири шабачког краја“ израђују

ручно од природних сировина за ткање, памука, лана и конопље на платну отканом на хоризонталним разбојима у разним техникама ткања. Пешкири су украшени везом, памучним концем у боји, различитим врстама бодова, најчешће са стилизованим флоралним, зооморфним, антропоморфним орнаментима и порукама. Украшавање чипком или ресама представља завршну фазу израде пешкира. Њима су украшени ужи делови пешкира. Чипка се формира техником која се назива хеклање или кукичање. Мотиви и шаре су реплике оригиналних пешкира који се чувају у Етнолошкој збирци Народног музеја Шабац. „Пешкири шабачког краја“ добили су називе прама шарама у пољу и њиховој намени. Изузетак је „Текеришки пешкир“ који је добио назив према историјском месту Текериш, на чијем подручју су се водиле најжешће борбе у Церској битци 1914 године у Првом светском рату. „Пешкири шабачког краја“ пакују се у одговарајућу кутију са декларацијом и сертификатом о квалитету пешкира. „Пешкири шабачког краја“ класификују се по класама на пешкире „екстра класе“, „прве класе“ и „друге класе“. За пешкире друге класе не издаје се сертификат о квалитету. Када се ради о репликама оригиналних пешкира са грешком, урађена реплика таквог пешкира израђује се намерно са грешком како би у потпуности одговарала оригиналу и сертифиције се као „екстра класа“ или „прва класа“.

Чланом 27. Закона о ознакама географског порекла прописано је да је Завод дужан да прибави мишљење од надлежног органа о испуњености услова за регистровање имена порекла. Завод је послао дана 30.7.2018. године, под бројем 990 број 2018/19895 - Г-2018/0001, Министарству привреде Републике Србије, као надлежном државном органу, Елаборат за заштиту имена порекла „Пешкири шабачког краја“, ради прибављања мишљења о испуњености услова за регистровање имена порекла.

Поменуто министарство својим дописом бр. 313-01-00058/2018-10 од 24.8.2018. године обавестило је Завод да су испуњени услови за регистровање имена порекла „Пешкири шабачког краја“.

На основу свега изложеног, одлучено је као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Влади Републике Србије у року од 15 дана од дана пријема решења, а преко овог Завода.

Доставити:

- подносиоцима пријаве преко заједничког пуномоћника Мирославе Савковић, Борачка 20, 15000 Шабац
- писарници Завода

Директор

Владимир Марић

Градска организација инвалида рада
Шабац

Број:

82/018

Датум:

25.07

2018 год.

Градска организација инвалида рада
Шабац-ткачка радионица „Стари занати“,
Занатска задруга „Повесмо“ Шабац

ЕЛАБОРАТ ЗА ЗАШТИТУ ИМЕНА ПОРЕКЛА „ПЕШКИРИ ШАБАЧКОГ КРАЈА“

Шабац, јул 2018. године

САДРЖАЈ:

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- 1.1. ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ПРИЈАВЕ
- 1.2. ПОДАЦИ О НОСИОЦУ ИЗРАДЕ ЕЛАБОРАТА И ЛИЦИМА КОЈА СУ УЧЕСТВОВАЛА У ЊЕГОВОЈ ИЗРАДИ
- 1.3. НАЗИВ ПРОИЗВОДА (КОЛИ СЕ ШТИТИ ИМЕНОМ ПОРЕКЛА)

2. УВОД

3. ОПИС ГЕОГРАФСКОГ ПОДРУЧЈА НА КОМЕ СЕ ПРОИЗВОДИ „ПЕШКИР ШАБАЧКОГ КРАЈА“

- 3.1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ
- 3.2. НАСЕЉА
- 3.3. МАПА ГЕОГРАФСКОГ ПОДРУЧЈА НА КОМЕ СЕ ПРОИЗВОДИ „ПЕШКИР ШАБАЧКОГ КРАЈА“
- 3.4. ПРИРОДНИ И ЉУДСКИ ФАКТОРИ КОЛИ ПРОУЗРОКУЈУ СПЕЦИФИЧНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ, КВАЛИТЕТ ИЛИ РЕПУТАЦИЈУ ПРОИЗВОДА
 - 3.4.1. ГЕОЛОШКА И ГЕОМОРФОЛОШКА ОБЕЛЕЖЈА
 - 3.4.2. КЛИМАТСКА ОБЕЛЕЖЈА
 - 3.4.3. ХИДРОГРАФСКЕ И БИОГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ
 - 3.4.4. БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ
 - 3.4.5. ПОЉОПРИВРЕДА
 - 3.4.6. ЗАНАТСТВО
 - 3.4.7. ТРГОВИНА

4. ВРСТЕ И ПОРЕКЛО СИРОВИНА

- 4.1. ЛАН
- 4.2. КОНОПЉА
- 4.3. ПАМУК
- 4.4. СВИЛА
- 4.5. ВУНА

5. ПОСТУПАК ПРОИЗВОДЊЕ

- 5.1. ХОРИЗОНТАЛНИ РАЗБОЈ
- 5.2. ПРИПРЕМЕ ЗА ТКАЊЕ
- 5.3. ТКАЊЕ
- 5.4. ВЕЗЕЊЕ
- 5.5. ВРСТЕ ВЕЗА НА „ПЕШКИРУ ШАБАЧКОГ КРАЈА“
- 5.6. ХЕКЛАЊЕ И ВРСТЕ ХЕКЛЕРАЈА.

6. ПОСЕБНА СВОЈСТВА И КВАЛИТЕТ „ПЕШКИРА ШАБАЧКОГ КРАЈА“

6.1. КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА И ДОКАЗ О ИЗВРШЕНОЈ КОНТРОЛИ КВАЛИТЕТА

7. НАЧИН ОБЕЛЕЖАВАЊА

8. ПОДАЦИ О КОЛИЧИНИ ПРОИЗВЕДЕНИХ „ПЕШКИРА ШАБАЧКОГ КРАЈА“ У ТОКУ ЈЕДНЕ ГОДИНЕ

9. ОДРЕДБЕ О ТОМЕ КО И ПОД КОЛИМ УСЛОВИМА ИМА ПРАВО ДА КОРИСТИ ИМЕ ПОРЕКЛА „ПЕШКИР ШАБАЧКОГ КРАЈА“

10. ОДРЕДБЕ О ПРАВИМА И ОБАВЕЗАМА ОВЛАШЋЕНОГ КОРИСНИКА ИМЕНА ПОРЕКЛА „ ПЕШКИРА ШАБАЧКОГ КРАЈА“

11. РЕПУТАЦИЈА

12. БИБЛИОГРАФИЈА

13.1. ПРИЛОЗИ

Пријаву за регистравање имена порекла „Пешкири шабачког краја“ подносе:

Градска организација инвалида рада Шабац, Решење АПР БУ-8464/2010

Облик организовања: Удружење

Седиште и адреса: Краљице Марије 13, Шабац

Матични број удружења: 07171285

ПИБ: 100085958

Датум оснивања: 4.12.1983.

Област остваривања циљева: ефикаснија заштита и унапређење положаја инвалида рада.

У прилогу Елабората приложена је копија Решења о упису овог удружења у регистар удружења код Агенције за привредне регистре (АПР) Републике Србије.

Занатска задруга „Повесмо“ Шабац, Решење АПР БД-21176/2016

Облик организовања: Занатска задруга

Седиште и адреса: Борачка 20, Шабац

Матични број: 20520973

ПИБ: 106071499

Датум оснивања: 2.4.2009.

Претежна делатност: производња тканина

У прилогу Елабората приложена је копија Решења о упису ове задруге у регистар привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре (АПР) Републике Србије.

Овлашћено лице за заступање пред Заводом за интелектуалну својину у поступку регистрације имена порекла „Пешкири шабачког краја“ је:

Мирослава Савковић

ЈМБГ: 0209950777024

Адреса: Борачка 20, Шабац Србија

Градска организација инвалида рада Шабац

Градска организација инвалида рада Шабац, регистрована је у АПР-у као социјално-хуманитарна, невладина, нестраначка организација. Поред ублажавања и решавања животних проблема својих чланова/ца, негује и осећање припадности и различите облике креативног и квалитетног дружења. Оно се огледа у обуци и савладавању одређених вештина као што су ткање, вез и израда чипке. До сада је ове вештине савладало више од 70 жена, углавном особа са инвалидитетом које се налазе на евиденцији Националне службе за запошљавање. Ово је уједно и прилика да се кроз различите пројекте већи број особа са инвалидитетом економски оснажи.

Тако је пре десет година створена ткачка радионица „Стари занати“ где су вредним рукама наших ткаља и везиља створени предмети по узору на предмете из поставке Народног музеја у Шапцу. Посебност створених предмета (пешкира) је у томе што је израда од почетка до краја ручна (ткање на хоризонталном разбоју, вез и чипка) што је препознато и у Етно мрежи Србије где ће се ови пешкири пласирати, а издваја се „Текеришки пешкир“ као сведок непролазности и морала српског војника.

„Повесмо“

Један број жена (ткаља, везиља) неколико година уназад основале су 3.3. „Повесмо“. За своје радове добиле су сертификат од Министарства економије за ручну израду текстилних предмета од лана, конопље, свиле и вуне који припадају традиционалним занатима. Њихове рукотворине представљају реплике оригиналних предмета који су део Етнолошке збирке Народног музеја Шабац, а територијално се односе на шабачки крај, тј. припадају Мачви, Поцерини, Посавотамнави.

1.1. ПОДАЦИ О НОСИОЦУ ИЗРАДЕ ЕЛАБОРАТА И ЛИЦИМА КОЈА СУ УЧЕСТВОВАЛА У ЊЕГОВОЈ ИЗРАДИ

Уводни део

Председница Градске организације инвалида рада Мирослава Савковић је пре десет година окупила људе који су веровали да ће креативно дружење прерасти у занимање и да ће савладавањем вештина старих заната, рукотворина, сачувати од заборавља део културног нематеријалног наслеђа шабачког краја са задатком географске ознаке порекла и преношења на младе.

Лица која су учествовала у изради Елабората

Идеја да се производи „Пешкири шабачког краја“ и специфичан представник пешкира „Текеришки пешкир“ штите ознаком географског порекла потекла је из Градске организације инвалида рада Шабац од председнице Мирославе Савковић. Од самог почетка спровођења идеје у дело, госпођа Савковић је имала разумевање и подршку од запослених у Народном музеју у Шапцу, а посебно од Александра Јовановић, етнолога-антрополога и Весне Тодоровић, дизајнера. Оне су својим сугестијама у одабиру предмета из поставке Музеја које ће послужити као узор за израду реплика, утицале на изглед рукотворина вредних ткаља.

У изради елабората учествовале су следеће особе:

- Мирослава Савковић, аутор- председница Г.О.И.Р-а Шабац
- Александра Јовановић, етнолог-антрополог, Народни музеј Шабац
- Весна Тодоровић, дизајнер текстила, Народни музеј Шабац
- Миленка Ђурић, ткаља израђивач ЗЗ „Повесмо“ Шабац
- Горан Стојићевић, дипл. географ
- Градска управа града Шапца
- Виолета Шестић, Град Шабац
- Срђан Митрашиновић, Туристичка организација града Шапца
- Жељко Драгићевић академски сликар и Весна Тодоровић
- Горан ГСМ, дизајнер слике, припрема слика и графички лого Ш.П.Т.П.
- Стручна служба Г.О.И.Р-а
- Вез и израда чипке: Блажић Рајна, Илијашевић Споменка, Лазаревић Племка, Ђурић Миленка
- Ткање: Николић Славица, Вићентић Љуба, Глигорић Дивна и Ђукановић Весна.

1.2. НАЗИВ ПРОИЗВОДА (КОЈИ СЕ ШТИТИ ИМЕНОМ ПОРЕКЛА)

Пешкири шабачког краја

1. Protected designation of origin. Towels from the region of the city of Sabac.
2. Geschützte Urspruuhgsbezeichnung. Handtucher aus der Region der Stadt Sabac.
3. De handboeken unit de omgevingvan Sabac zijn beschermd in naam en afkomst.
4. Serviettes de la region de Šabac.
5. Полотенца региона Шабач.
6. Toallas de la region Šabac.

2. УВОД

„Пешкири шабачког краја“

Порекло пешкира треба тражити у заједничкој словенској култури и постојбини о чему сведочи и словенска реч убрус која је коришћена и у српском језику. Реч убрус се временом губи из употребе и замењује га балкански турцизам персијског порекла, пешкир.

Пешкир, комад платна правоугаоног облика и различите величине служио је првенствено за брисање руку, лица и тела. Неопходан у сваком дому, због практичне намене, пешкир је имао вишеструку улогу у култури становања како у селу тако и у граду. Поред упоребе у личној хигијени, у покућству, имао је значајно место и као декоративни елемент. Посебна улога пешкира била је у низу обичајних радњи у животном циклусу човека, од његовог рођења преко свадбених обичаја и веровања све до посмртних ритуала. Ове његове важне улоге допринеле су да се ткању и украшавању пешкира посвети посебна пажња.

Материјал, изглед и величина пешкира зависе од функције, па се од кудељног, ланеног и памучног платна ткају пешкири за свакодневну употребу, а украсни, даровни и деверски од памука и беза.

Пешкири шабачког краја ткани су на хоризонталном разбоју са брдом број осам. Као сировине за ткање користе се лан, памук и конопља. Пешкир се украшава на његовим ужим странама уткивањем или везењем геометријских или флоралних – гране и цветови орнамената. Техником чунчања извођене су парте, а техником клечања и преткивања нити на даску стилизовани геометријски мотиви. Флорални орнаменти на пешкирима шабачког краја су везени памучним концем у више боја пуним бодом, сликарским бодом, бодом за иглу, бодом ланчанца, бодом покрстица и бодом обамета. На крајевима пешкира могу бити извучене ресе или нашивена чипка ручно хеклана памучним концем.

3. ОПИС ГЕОГРАФСКОГ ПОДРУЧЈА НА КОМЕ СЕ ПРОИЗВОДЕ

„ПЕШКИРИ ШАБАЧКОГ КРАЈА“ ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ

Ова област се простире на територији два града, Шабац и Лозница и три општине: Богатић, Коцељева и Владимирци. На северу и североистоку се граничи са Сремом, а Семберијом на западу. Јужну границу чине планине Гучево и Влашић као и река Уб, а источну границу чини река Колубара до свог уливања у Саву. Заједничка површина области износи око 2386 km².

3.1. НАСЕЉА

Насеља која су на овом подручју:

Град Шабац:

Бела Река, Богосавац, Бојић, Букор, Варна, Волујац, Горња Врањска, Грушић, Двориште, Десић, Добрић, Дреновац, Дуваниште, Жабар, Зблаће, Змињак, Јевремовац, Јеленча, Корман, Криваја, Липолист, Мајур, Мала Врањска, Маови, Мачвански Причиновић, Метлић, Милошевац, Миокус, Мишар, Мрђеновац, Накучани, Орашац, Орид, Петковица, Петловача, Поцерски Метковић, Поцерски Причиновић, Предворица, Прњавор, Радовашница, Рибари, Румска, Синошевић, Скрађани, Слатина, Слеччевић, Табановић, Церовац, Цуљковић, Шабац, Шеварице и Штитар

Град Лозница:

Бања Ковиљача, Башчелуци, Брадић, Брезјак, Брњац, Велико Село, Воћњак, Горња Бадања, Горња Боруна, Горња Ковиљача, Горња Сипуља, Горње Недељице, Горњи Добрић, Гричара, Доња Бадања, Доња Сипуља, Доње Недељице, Доњи Добрић, Драгинац, Зајача, Јадранска Лешница (до 1947. године Јадарска Лешница), Јаребице, Јелав, Јошева, Југовићи, Каменица, Клупци, Козјак, Коренита, Крајишници, Лешница, Липница, Липнички Шор, Лозница, Лозничко Поље, Милина, Ново Село, Пасковац, Плоча, Помијача, Руњани, Симино Брдо, Слатина, Стража, Ступница, Текериш, Трбосиље, Трбушница, Тршић, Филиповићи, Цикоте, Чокешина и Шурице.

3.2. ОПШТИНЕ

Општина Богатић:

Бадовинци, Баново Поље, Белотић, Богатић, Глоговац, Глушци, Дубље, Клење, Метковић, Очаге, Салаш Црнобарски, Совљак, Узвеће и Црна Бара.

Општина Владимирци:

Белотић, Бељин, Бобовик, Владимирци (настало спајањем насеља Владимирци Село и Владимирци Варошица 1955. године), Власаница, Вукошић, Вучевица, Дебrc, Драгојевац, Звезд, Јазовник, Јаловик, Каона, Козарица, Кринић, Крнуле, Кујавица, Лојанице, Матијевац, Месарци, Меховине, Мровска, Ново Село, Пејиновић, Прово, Риђаке, Скупљен, Суво Село и Трбушац.

Општина Коцељева:

Баталаге, Брдарица, Бресница, Галовић, Голочело, Градојевић, Доње Црниљево, Драгиње, Дружетић, Зукве, Каменица, Коцељева, Љутице, Мали Бошњак, Свилеува, Суботица и Ћуковине.

3.3. МАПА ГЕОГРАФСКОГ ПОДРУЧЈА НА КОМ СЕ ПРОИЗВОДЕ
ПЕШКИРИ ШАБАЧКОГ КРАЈА

3.4. ПРИРОДНИ И ЉУДСКИ ФАКТОРИ КОЈИ ПРОУЗРОКУЈУ СПЕЦИФИЧНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ, КВАЛИТЕТ ИЛИ РЕПУТАЦИЈУ ПРОИЗВОДА

3.4.1. ГЕОЛОШКА И ГЕОМОРФОЛОШКА ОБЕЛЕЖЈА

Релјеф ове области је стваран деловањем ендегених и егзогених сила и поседује сложена морфолошка и морфогенетска својства. У геолошкој грађи преовлађују млађе седиментне стене терцијерне (неогене) старости. Подлогу терцијерним седиментима чине творевине мезозојске старости, метаморфне стене и серпентине. Најкрупније морфолошке целине су равничарска Мачва, брежуљкаста Посавина и ниско-планинска Поцерина. Мачва чини посебну морфолошку целину и има карактер акумулативне равнице. У њеном релјефу издвајају се ниска узвишења, интересантан хидрографски систем, плитка удубљења, широке речне долине, ниски хумови и развучене заравњене гредице између токова. Према југу, мачванска равница и долина Саве постепено прелазе у брдско-брежуљкасто земљиште Поцерине чији највиши део представља острвска планина Цер. Ова планина налази се 30 km јужно од Шапца. Надморска висина Цера (687 m). На крајњем југу области терен постаје још виши са појавом планина Иверак и Гучево.

3.4.2. КЛИМАТСКА ОБЕЛЕЖЈА

Изражена степско-континентална обележја климе. Средња годишња температура у Шапцу износи 11,3°C. Највишу средњу месечну температуру имају јул 21,6°C, август 21,0°C и јун 19,9°C, док су најниже средње месечне температуре у јануару -0,9°C, фебруару 1,5°C и децембру 2,2°C. Температурне прилике могу се означити као повољне с обзиром да само један месец у години има негативну средњу месечну температуру. Пролеће је осунчаније од јесени због дужине обданице. Годишње, 148 дана има вишу температуру од 15°C, 205 дана има вишу температуру од 10°C, а 261 дан од 5°C (4;15). Инсолација износи 2188 сати, или просечно шест сати дневно. Годишња количина падавина износи 657 mm. Падавине се према југу општине повећавају. Села јужно од Шапца добијају годишње око 700 mm талога, а на Церу се излучи и до 800 mm. У вегетационом периоду, од марта до октобра, излучи се око 350 mm талога, тј. више од половине укупне годишње количине падавина. Највлажнији месеци су јун (74 mm) и септембар (66 mm), а најмање падавина је у фебруару (41 mm) и марту (36 mm). Први дани са снегом јављају се средином новембра, а последњи почетком априла. Најснежнији месеци су јануар и децембар. Ветрови су честа појава, нарочито из западног, северозападног и југоисточног правца, али су слабе јачине (од 1,7 m/s до 3,3 m/s), изузимајући кошаву. Јачи ветрови јављају се ретко.

3.4.3. ХИДРОГРАФСКЕ И БИОГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ

Најзначаније реке су Сава, Дрина, Јадар, Колубара и Тамнава. Сава (945 km) је највећи и најважнији хидрографски објекат. Корито Саве код Шапца широко је 620 m, а најшире код села Мишар око 750 m. Супротно већој, спорој и пловној Сави, Дрина је позната као брза река са многобројним меандрима и рукавцима у доњем току. Реке Шапца и околине имају велики туристички потенцијал. Значај река огледа се у могућности пловидбе, водоснабдевања и рибарења. Остали водни објекти у околини су мртваје Саве: Обедска бара, Велика бара, Фенечка бара, Бољевачка бара и изразити типски меандри, Купински кут и Орлача. Од објеката крашке

хидрографије издвајамо Велику Лазића бару формирану у вртачи код села Грушића, Џуљковића понорницу и извор Дејановац на Церу (6;15). Цела Мачва, шабачка Посавина и Подерина биле су некада под густим и непрегледним шумама. О томе сведоче називи насеља: Липолист, Дреновац, Шеварице, Церовац, Клење, Глоговац и слично. С временом шуме су искрчене и претворене у обрадива земљишта. Преовлађују храст, буква, цер, јасен, клен, топола, врба, багрем и др.

3.4.4. БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ

Ови предели спадају међу најлепше делове Балкана и одликују се присуством великог броја биљних и животињских врста. Захваљујући чињеници да Дрина мења свој карактер, прелазећи из планинске у низијску реку, у њој има салмонида и сипранида, нарочито у горњем и средњем току (Ристановић, 2000).

Флора и фауна имају средњоевропски, односно панонски карактер. Велика је и разноврсна листа културне и природне вегетације, код које је изражена просторна зоналност. Одликује се изузетно богатим шумским комплексом и бројним животињским врстама.

3.4.5. ПОЉОПРИВРЕДА

Територија ових градова и општина је од давнина била усмерена ка пољопривредној производњи. Првенствено се гаје житарице, индустријско биље, поврће и воће.

У прошлости је велики значај имало гајење појединих индустријских биљака као што је конопља која је велику производњу имала у Мачви. Педесетих година 20. века под овом културом било је преко 400 хектара. Непосредно после Другог светског рата у Шапцу је основано предузеће за прераду кудеље под називом „Думача“ што је уз примену нових агротехничких мера и допринело удвостручењу производње у послератним годинама. Данас је производња конопље незнатна и поред одличних услова за њено гајење. Центри тадашње производње конопље су били Богатић, Бадовинци, Липолист, Дреновац и Црна Бара. У каснијем периоду значај конопље у прерађивачкој индустрији опада, првенствено због појаве вештачких влакана, тако да се временом површине под овом културом драстично смањују.

Производња лана такође има дугу традицију у овим крајевима. Сматра се да су Словени врло брзо по доласку на Балкан овладели производњом ове културе. Уобичајени назив за лан у овим крајевима током средњег века је био „Ћетена“. У вековима пре појаве памука, лан је заузимао примат у производњи тканина. Најчешћи производи од лана су били пешкири, декоративне тканине, постељина и летња одећа. Центри производње лана су били померени ка брдским пределима. Данас је производња лана усмерена углавном на прехранбену индустрију и нема значајнију улогу у пољопривреди ових крајева.

Као конопља и лан и производња свиле је претрпела огроман пад услед појаве вештачких влакана у другој половини 20. века. Југославија је пре Другог светског рата имала преко 2,5 милиона стабала белог дуда који је основна „храна“ свилене бубе произвођача тог изузетно цењеног влакна. Значајан број стабала белог дуда је било подручје Посавине, али су каснија дешавања утицала да производња свиле готово нестане. Деведесетих година 20. века је покренута идеја поновне производње свилене бубе али су ратна дешавања убрзо спречила планиране активности ка обнављању засада дуда и производње свиле.

Памук потиче из подручја Индокине, екваторијалног дела Африке, Перуа и Мексика. Заузима прво место међу културама за производњу влакна. Влакно се формира на семену. Дуго влакно или лан највише се користи за производњу одеће, текстила за различите намене, конца, али и у индустрији папира, филтера и рибарских мрежа. Кратко влакно или линтер служи за израду вате, филмских трака, вештачке коже, пластичних материјала и бездимног барута. Влакно може

издржати високе температуре и има велику апсорпциону способност, па се искоришћава и за производњу специјалних техничких тканина у индустрији аутомобила и ваздухоплова. У прошлости било је много заступљеније гајење ове биљне културе на дефинисаном подручју производње „Пешкира шабачког краја“, данас има занемарљиве површине. У наредном периоду на дефинисаном подручју производње „Пешкира шабачког краја“, биће оживљена производња потребне сировине за намену израде овог производа.

Гајење оваца имало је велику важност за становништво јер је поред значајног ресурса за исхрану, оваца давала вуну која се прерађивала и користила за израду разних врста тканина. Број оваца у Србији педесетих година 20 века је пао са 6 милиона на свега 1,5 милиона грла у првој деценији 21 века. Овце су се гајиле масовно посебно у брдским пределима где су услови за гајење других врста стоке били лошији у односу на равничарске терене. Стога је и значај тканина произведених од вуне био веома велики. На дефинисаном подручју производње у првој деценији 21. века био је оријентационо око 100.000 грла.

3.4.6. ЗАНАТСТВО

Прва половина 19. века је период већег осамостаљивања Српске државе, а упоредо са тим интензивније развијање занатства. Оснивање бројних еснафа је допринело да се упоредо са постојањем времена уобичајених заната попут коларског, терзијског, пекарског, ћурчијског уведу и неки нови попут кројачког, ужарског и бојацијског заната. Данас су занати готово замрли. По којим обућар, ковач или столар чувају само сећање на некада важну грану привреде.

Последњих година је у свету па и код нас присутна обнова продукције неких традиционалних производа из прошлости. Појава такве врсте делатности поново оживљава потребну за већим количинама некада много коришћених сировина што оживљава и њихову поновну производњу. Посебно се у таквој производњи потенцира на аутентичности и традицији стога мала продукција може имати значајан економски ефекат јер модеран купац презасићен сличним и неоригиналним индустријским артиклима често жели да има нешто што је јединствено и еколошки прихватљиво.

3.4.7. ТРГОВИНА

Трговина представља веома битан покретачки фактор за развој привреде и она је у овом крају одиграла значајну улогу у просперитету читаве Србије. Близина развијене Хабсбуршке а касније Аустро-угарске државе утицала је на интензивна трговачка кретања где је Србија била, посебно њен северозападни део, област размене сировина и занатских а касније и фабрикованих производа. Сама та чињеница је у појединим периодима допринела да поједини градови попут Шапца постану центри појаве разних европских новотарија у моди, медицини, техници и науци. Стога није ни чудно што се за овај град говорило „Мали Париз“ алудирајући на значајну улогу у целокупном развоју овог дела Балкана.

4. ВРСТЕ И ПОРЕКЛО СИРОВИНА

За производњу „Пешкира шабачког краја“ користи се природна сировина за ткање, памук, лан и конопља. Вез и чипка су ручно рађени од памука или конца у боји, на платну отканом на хоризонталним разбојима.

4.1. ЛАН

Производња лана има дугу традицију у шабачком крају првенствено ради прераде влакана. Пре појаве памука, лан или ђетен је био основна сировина за производњу летње одеће и текстилног покућства. Од ланених влакана разноврсним техникама ручног ткања добијана су платна и тканине која су изузетно чврста, јака и истегљива. У другој половини 20. века свеукупним развојем друштва, појавом индустрије и масовним коришћењем индустријског памука, дошло је до напуштања гајења лана и конопље најпре у областима ближим граду, а затим и у удаљенијим селима.

4.2. КОНОПЉА

Конопља или кудеља је у прошлости заузимала високо место у гајењу индустријских биљака. Југославија се средином 20 века убрајала међу најзначајније произвођаче кудеље. У периоду 1900-1960. год на територији Србије чак у тридесет места су биле активне кудељаре за прераду кудељне стабљике. Производња и трговина кудељом обављала се у Опацима, Лесковцу, Нишу, Врању, на Златибору, у Ваљеву, Шапцу... Један део конопље је обрађиван у домаћој радиности, а други део се користио за индустријску производњу. Конопља се гајила у Мачванским селима: Бадовинци, Липолист, Дреновац, Црна Бара. Ова села се налазе крај реке које су неопходне за сам процес припреме конопље за добијање влакна које се користило за израду текстилних предмета, а добијало се кишељењем, омекшавањем и бељењем.

Конопља се данас скоро више и не засејава, али је задатак да се ревитализује у сарадњи са Министарством пољопривреде и регистрованих домаћинстава.

4.3. ПАМУК

Када су први пут видели памук Европљани су га описали као вуну од влакана. У изради тканина показао се да је отпоран на високе температуре и да има високу упијајућу моћ, па је у изради одеће високо рангиран. Памук је једно од најквалитетнијих влакана за израду тканина. Производи од памука су јефтини, лако се одржавају и дуго трају. Памучна влакна се користе у различите сврхе. Најдужа и најквалитетнија влакна се користе за производњу чипке и fine тканине, а краћа за израду завеса, ћебади или за индустријске производа као што су конец, врпце и памучна вуна.

4.4. СВИЛА

Посавина је област где су се пре Другог светског рата налазили велики засади белог дуда. Дуд је био основна храна свилене бубе која се користила за производњу чаура из којих се добијало

високо цењено влакно – свила. Пре рата по узгоју свиле надалеко су били познати: Лапово, Свилајнац, Шабац, Пожаревац и многа места широм Војводине.

4.5. ВУНА

У Мачви и Поцерини било је развијено овчарство и козарство. Поред меса добијана је и вуна која се по извршеном стрижењу пречишћавала (прала), а затим прерађивала где се чешљањем и упредењем влакана добијала нит која се користила за плетење и ткање текстилних предмета. Вуна има природну особину такозваног регулсања температуре (термостабилна) због чега је нашла широку примену у изради одеће и текстилног покућства. Вуна је идеална за коришћење у сва четири годишња доба (зими греје а лети хлади).

5. ПОСТУПАК ПРОИЗВОДЊЕ

5.1. ХОРИЗОНТАЛНИ РАЗБОЈ

Хоризонтални разбој се користи за ткање текстила који се употребљава за израду одевних предмета и предмета за покућство.

Основни делови хоризонталног разбоја су:

1. Основино вратило или ваљак
2. Робно вратило или ваља
3. Ничанице, котлаци
4. Листови, ните – рамови за ничанице
5. Брдо – дрвено или метално којим се одређује ширина и густоће тканине у зависности од врсте ткања и дебљине нити.
6. Подношке - педале (код подног - хоризонталног разбоја)
7. Преносне греде – предња и задња
8. Чунак

Помоћни алат:

1. Сновањка
2. Чешаљ за раздвајање основе
3. Кукица за провлачење основе кроз ничанице
4. Нож за провлачење основе кроз брдо
5. Чунак - плоснате лајсне за намотавање основе
6. Чекрк (моталица) за намотавање калемова на чунак.

5.2. ПРИПРЕМЕ ЗА ТКАЊЕ

Пре саме радње ткања мора се знати коју врсту тканине желимо да откамо, од које врсте материјала, коју врсту преплета примењујемо, коју дебљину нити употребљавамо како би смо одредили густину брда. Брдо је чврст чешаљ израђен од дрвета или метала кроз чије отворе-зупце пролазе нити основе. Служи за одржавање редоследа нити основе као и за сабијање потке. Сновањем одређујемо дужину и ширину платна.

Редослед припремних радњи:

Припрема основе подразумева избор предива, технички прорачун којим се утврђује број основних жица потребних за добијање тканине одређене ширине и дужине. Тачан број основних жица добија се када се ширина тканине изражена у цм помножи са бројем жица основе по 1 цм који зависи од густине брда. Израчунавање дужине основе подразумева збир жељене дужине тканине, проценат уткања и утрошак основе на везивање за робно вратило. Одређује се број и редослед боја основних нити, након чега следи поступак сновања којим се одређује и зев који служи за одвајање парних и непарних нити. Након сновања основа се скида са сноваљке где се затим основне нити постављају на основно вратило. Основа се пребацује преко основног моста и уводи у ничанице које су постављене у рамове-листовете, затим се провлачи кроз брдо и везује за робно вратило. Рамови – листови су повезани са подношкама које служе да при процесу ткања, притиском на њих подижу парне тј. непарне жице формирајући зев. Уношењем потке кроз отворен зев, његовим затварањем а затим сабијањем уз помоћ брда формира се тканина.

Припрема потке подразумева премотавање потке на чунак.

5.3. ТКАЊЕ

Ткање је процес израде тканине узајамним преплитањем нити основе и потке. Укрштањем ових нити настају тканине различитих особина, изгледа, структура и величина. Начин на који се нити преплићу одређује се врста тканине. У зев се по читавој ширини уноси нит потке намотане на чунак. Затим се променом положаја листова поткина нит повеже са основом, сабије брдом (гребеном) како би се одредила једнака густина тканине. Намотавање добијене тканине врши се на робном вратилу, при чему се попушта основно вратило како би се наставио процес ткања. Конструкција тканине тј. начин укрштања основе и потке одређује се врстом преплетаја. Преплетај се одређује величином рапорта основе и потке, који представља најмањи број везујућих жица по одређеном редоследу, после кога се тај редослед понавља. На основу броја везаних нити на површини тканине се уочава који је систем заступљенији основин, поткин или њихова једнакостан. Осим ових подела преплетаји се могу разврстати у пет група: основни (платно, кепер и атлас), изведени (рипс, панама, појачани, вишеструки, ломљени, одузети, мрежаст, сенчани, кепер), комбиновани, жакар и сложени препелетаји. Сви наведени преплетаји се могу графички приказати на посебном „ткачком папиру“ кога дефинише квадратна подела

где вертикалне колоне представљају основу, а хоризонталне колоне потку. Уцртавање преплетаја у „ткачки папир“ се врши тако што се место на коме се на лицу тканине налази основа обележава пуним пољем, док место потке на цртежу остаје празно.

Пешкири шабачког краја су израђивани на разбоју разним техникама ткања чиме се исказивала креативност и умеће ткаља. Пешкири су украшавани техником преткивања разнобојним концима или чунчањем и преткивањем нити преко дашчице или клечањем. Преткивање или чунчање је најстарија техника украшавања тканине код којих су лице и наличје тканине једнаки и најчешће се користила за добијање парти различитих боја и ширина. Преткивање нити преко дашчице или клечање је техника која се користила за извођење орнамената.

Пешкири су ткани од конопље, лана или памука у различитим димензијама. Данас се реплике старинских пешкира најчешће израђују од памука.

Пешкири су украшавани и везом. Памучним концем у боји, различитим врстама бодова, извођени су најчешће стилизовани флорални, зооморфни, антропоморфни орнаменти, али и поруке на даровним и заветним пешкирима.

5.4. ВЕЗЕЊЕ

Технике веза

Вез је врста домаће радиности где везиља уз помоћ игле и конца на платну изводи одређени мотив по унапред припремљеном нацрту.

Пешкири шабачког краја су најчешће украшавани бодом покрстица и ланчанца, везом по писму и везом по броју.

Вез који подразумева бројање нити потке и основе на тканини која се везе је бод покрстица. Вез по писму је једноставна и мање захтевна техника јер при самој изради орнамената везиља иглом и концем прати унапред исцртану линију мотива, при чему се користио бод за иглу или раван пуни бод. Мотив за вез се са шеме преноси на платно тзв. „труковање“, а затим се на њему везе. Штампано, труковано платно и шеме за труковање набављани су код трукера (занатлије које су се бавиле израдом шема и труковањем цртежа на тканину). Везиље су и саме труковале мустре цртањем слободном руком, прецртавањем већ извезених мотива замашћеном алуминијумском кашиком.

5.5. ВРСТЕ ВЕЗА НА „ПЕШКИРИМА ШАБАЧКОГ КРАЈА“

Вез према бојама нити

1. Вез у боји – шарени вез је рађен различитим техникама где је главни колорит, тј. боје нити којом се изводио жељени орнамент. Вез у боји је најзаступљенији с обзиром да су везени мотиви најчешће флорални.
2. Плави вез је најчешће коришћен за украшавање текстилних употребних предмета (куварица, четкара, чешљара, витражице за полице, столњаци ...) најпре у граду, да би

касније био пренет и у сеоску средину. Труковани мотиви на шифону – памучном платну се везу плавим памучним концем по чему је ова врста веза добила назив „плави вез“.

3. Бели вез је у прошлости у шабачком крају био заступљен на одевним предметима (кошуља, скути, убрадач), док је у градској средини коришћен за украшавање предмета за декорацију ентеријера (завесе, витражице, постељина, пешкири). Бели вез – шлингерај је вез белим концем на белом платну (домаћег ткања или фабричке израде).

Жељени мотив за вез се наноси на платно исцртавањем, тј. труковањем, па се у оквиру њега исеку шупљине, које се овиче обичним бодом, а затим се обраде бодом обамета. У орнаментици белог веза преовлађују флорални мотиви барокне стилизације, мада се јављају и геометријске стилизације. Машинска израда белог веза и чипке употребљавана је паралелно са ручно рађеним белим везом од почетка 20. века. Понекад су машинска и ручна израда примењиване истовремено на једном предмету.

Везови се у техничком погледу могу поделити:

1. Према врстама нити употребљене за везење (вунена, ланена, памучна, свилена, метална нит),
2. Према бојама нити (шарени, плави, бели вез),
3. Према врстама бода (покрстица, обамет, бод зад иглом, ланчанац, плетен ланац, сликарски бод, пуни бод, бод тупом страном игле ...),
4. Према пластичности извођења (површински и рељефни),
5. Према техникама израде, тј. начину на који се мотив за вез наноси на платно (вез бројем и вез по писму) и
6. По начинима израде (ручни и машински).

5.6. ХЕКЛАЊЕ И ВРСТЕ ХЕКЛЕРАЈА

Чипка

Украшавање чипком или ресама представља завршну фазу израде пешкира. Њима су украшавани ужи делови пешкира. Чипка се формирала техником која се назива хеклање или кукичање. То је поступак прављења тканине од конца или вуне. За хеклање се користи само једна игла – хеклица - игла на чијем врху се налази кукица за прихватање нити. Хеклање подразумева преплитање нити конца или вунице помоћу хеклице за стварање тканине, чипке или неког одевног предмета. Хеклана тканина се започиње прављењем омчасте петље, затим се провлачи друга петља кроз предходну петљу и понављањем овог процеса се прави ланчић одговарајуће дужине. Окретањем ланчића и поновним провлачењем петљи у облику ланчића, штапића, дуплих штапића и омчастих петљи се формира следећи ред.

Њима су украшавани и најједноставнији кудељни пешкири намењени за свакодневну употребу у домаћинству.

Нецање

Нецање је посебна техника ручног рада која се користила за украшавање различитих текстилних предмета - пешкира, постељине, разних одевних предмета и израду декоративних текстилних предмета као што су завесе, шустикле, миљеа. Нецање се изводи уз помоћ конца посебном иглом за нецање и штапића око којег се вежу чворићи. Дебљина штапића одређује величину добијених коцкица - мреже. Мрежа се формира увек из угла, израдом једне коцкице, па се у сваком наредном реду додаје једна више. Када се дође до жељене ширине мрежа се сужава тако да се задње две омчице раде заједно. Мрежа се прва израђује, а затим се затеже на рам, а коцкице се попуњавају разним техникама у складу са шемом. Попуњавање коцкица назива се поплетање. Најчешће се користи памучни конец, док је данас могуће користити и друге врсте конца.

6.1. ПОСЕБНА СВОЈСТВА И КВАЛИТЕТ „ПЕШКИРА ШАБАЧКОГ КРАЈА“

„Пешкири шабачког краја“ препознати су код нас и у свету по својој лепоти, квалитету, дуготрајности, техници израде, природним сировинама, богатству шара и боја.

„Пешкире шабачког краја“ издвајају посебна својства и квалитет. Производе се искључиво од природних материјала, израда је ручна до финализације самог производа, што доприноси њиховој дуготрајности. Пешкири чије мотиве и шаре израђујемо су реплике оригиналних пешкира који су се израђивали у шабачком крају крајем 19. и почетком 20. века и који су инвентарисани и чувају се у Етнолошкој збирци Народног музеја Шабац. Да би произведени пешкир (реплика), био веран оригиналу, пролази контроле:

1. Контрола квалитета сировине : Југоинспект, извештај бр. 2452 и 2453 од 13.06.2018. Извештаји у прилогу.

Пешкир

Према значају и функцији постоје пешкири који се користе за свакодневну употребу, пешкири за дар (рођење, свадба и смрт) и деверски пешкири, који су украшавани везом, а неки од њих и чипком или ресама. У зависности од његове намене, пешкир се ткао од кудеље, лана, памука и свиле домаће производње.

Пешкир у свакодневној употреби

Најважнија функција пешкира у животу човека је била брисање тела, па су пешкири са овом наменом одувек били у најширој употреби.

У свакодневној употреби најчешће су коришћени пешкири ткани од кудеље односно комбинације лана или конопље са памуком. Били су без украса или су украс чиниле парте - пруге. Служили су не само за одржавање хигијене већ су се користили и у пословима око

припремања хране, за покривање хране у корпама која се носила на њивама-пољима. Пешкир је коришћен и приликом обедовања - дужи пешкир који је користило више особа за покривање крила, брисање руку и уста приликом јела.

Украси на ужим ивицама пешкира, чипка или ресе израђене од вуне, често су коришћени и на најједноставнијим кудељним пешкирима који су употребљавани у домаћинству.

Пешкир као украс

Украсни пешкири су уједно и најлепши и њих је имала свака кућа. Наслеђивали су се с колена на колено. Свака девојка их је морала имати у својој спреми. Представљали су важан декор у кући. Красили су огледало и икону у гостинској соби, породичне фотографије. Украсни пешкири за умиваоник такође су улепшавали простор, али и служили за брисање руку првенствено гостију. У граду су у те сврхе коришћени памучни или свилени пешкири у зависности од материјалног стања породице. На пешкирима домаће израде често је везен монограм и краћи текст – порука.

Пракса украшавања унутрашњости куће пешкирима на тлу је трајала до средине XX века, односно Другог светског рата.

Пешкир као дар

Пешкир као дар је неизоставан пратилац обичаја везаних за животни циклус – рођење, венчање и смрт.

У обичајима око рођења – бабине, крштење, пешкир је дар који углавном даје породица детета.

Пешкир се користи приликом позивања сватова на свадбу као украс на буклији-бардаку. У позивању сватова пешкири су најчешћа уздарја. Пешкири добијени на поклон коришћени су током свадбе. Мењају своју првобитну намену па од дара постају украс или ознака (пешкири са чутуре се употребљавају за кићење коња, кола, барјака, неки се дарују куму, старом свату, свештенику, а служе и за везивање руку младенцима приликом венчавања у цркви). Кад се сватови скупе млада везује деверу пешкир преко рамена. При доласку у младожењин дом млада дарује наконче пешкиром.

Свадба представља успостављање везе између две породице у којој дар има улогу да ту везу учврсти. У том смислу величина пешкира, квалитет материјала и израде је зависила од тога коме је пешкир намењен. Онај са којим је требало учврстити ближу везу и чија је улога у свадби била значајнија добијао је вреднији пешкир. Тако се по величини, начину израде и украшавања издваја деверски, али и пешкир дарован куму.

Пешкир и у погребним обичајима имао функцију дара. На челу погребне поворке су они који носе крст, кољиво и барјак окићени пешкирима. Пешкир на дар добијају и свештеник, гробари, редаре.

У нашем народу постоји и обичај даривања пешкира цркви.

Градња куће, тј. подизање крова, обележава се даривањем радника пешкирима.

Даровањем пешкира успоставља се друштвена веза и контакт међу појединцима и породицама чиме се изражава захвалност за одређену услугу и обављен посао.

Пешкир – ознака појединца или обреда

Пешкир са функцијом да значи, нарочито се јавља у обичајима и обележава најчешће одређеног појединца, односно његову улогу у одређеном обичају или статус у друштву.

Деверски пешкир се истиче својим изгледом и начином везивања.

Обавезни предмети на свадби, барјак или буклија кићени су пешкирима. Украшавање и означавање пешкирима на свадби обухвата и превозна средства, аутомобиле који се ките пешкирима (данас индустријски произведеним).

На венчању у цркви везују се руке младенцима што симболично означава будући заједнички живот.

И у погребним обичајима пешкиром се означавају учесници обреда, односно сам обред, тако што на се крст и барјак стављају пешкири.

Традиционални српски пешкири су најчешће израђени од кудељног, ланеног, памучног, свиленог и тканог платна. Правоугаоног су облика, дуги око 150 цм, а широки око 50 цм. Ужи крајеви пешкира су порубљени или су на њима извучене ресе, а неки су украшени ручно хекланом чипком. Украшени су флоралним и геометријским мотивима (ређе антропоморфним) у техници веза, златовеза и руком рађене или нецане чипке. Вез је рађен разнобојним памучним концем различитим врстама бодова (покрстице, бод задиглу, ланчанац, бод тупом страном игле, пуни вез, сликарски бод). Пешкири су могли бити украшени и током самог процеса ткања, уткивањем (чунчањем, клечањем или преткивањем нити на даску) разнобојних парти или ређе геометријских орнамената на крајеве пешкира. Везени мотиви су често били у комбинацији са тканим орнаментима који су се налазили између утканих попречних пруга у једној или више боја или између мотива рађених „дизањем на даску“ или клечањем. Везом је најчешће извођена стилизација флоралних орнамената богатог колорита. На пешкирима су често везене и поруке које су биле у складу са њиховом наменом.

6.2. КОНТРОЛА И КВАЛИТЕТ ПРОИЗВОДА

У циљу контроле производа означених именом порекла „Пешкири шабачког краја“, а која се односи на контролу техничких карактеристика сировина, квалитета пешкира, квалитета ткања, квалитет веза, квалитет хеклања и класу пешкира. Град Шабац је својом одлуком бр.110-108/2018-4 од 06.06.2018. године донео Решење о именовању чланова комисије за вршење контроле израде и производње „Пешкира шабачког краја“. Контролишу се само пешкири који су израђени од оних субјеката који су носиоци најмање једног од сертификата: стари занати, уметнички занати или домаће радиности.

Комисија броји седам чланова:

Предлог чланова и чланица Комисије за контролу и квалитет производа усвојен на Скупштини града Шапца на седници одржаној дана 06.06.2018 године под бројем 110-

108/2018-14. Чланови Комисије за контролу и квалитет производа су из редова произвођача, представника Града Шапца, стручних особа из Народног музеја Шабац, Туристичке организације града Шапца и географа. За председницу Комисије именована је Мирослава Савковић.

ТЕХНИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СИРОВИНА

Посебна својства и квалитет „Пешкира шабачког краја“

Сировински састав

„Пешкири шабачког краја“ ткају се од природних материјала (памук, лан и конопља). Након вишегодишњег рада у ткачкој радионици „Стари занати“ и ЗЗ „Повесмо“, а у сарадњи и уз сталне консултације са стручним особама из Народног музеја Шабац (етнолог-антрополог и дизајнер текстила) одлучили смо се за израду ових пешкира. Разлози за ово су поред природних материјала и ручно ткање на хоризонталном разбоју. У одабиру узорка водило се рачуна да изабрани памук за основу и потку буде најближи оригиналу као и комбинација техника ткања и одабир боја.

Финоћа предива (основе и потке)

Памук или пређа за основу финоће 28/4 тројична, а за потку употребљава се получешљана памучна пређа финоће тех 34/1 бела или бојадисана беж.

Постојаност и равномерност бојења

Постојаност и равномерност боја како је у декларацији Југоинспекта назначено.

КВАЛИТЕТ ПЕШКИРА

Густина

На основу комбинације основе и потке одређује се и густина ткања, тако се густина основе $G = \text{број нити} / 1 \text{ см}$ помножи са ширином пешкира, као и дужином. Онда се на дужину тканице од 2 метра мора додати још 1,5 метара за отпад (почетак и завршетак), 10% за скупљање и додатак за поруб. Израчунато за „Текеришки пешкир“ се уводи 340 нити $\times$ 5 метара дужине, укупно 1.600 метара памука. Ткање се изводи на брду 8 у једном сантиметру 8 нити у основи.

Дебљина

У ткању основа у брду 8 у једном цм 8 нити, а преткивање потка 12 редова у једном цм. Ткање почиње темељном потком (платно) како би се добио глатки део узорка, а касније ће такво ткање бити подлога за узорковање према припремљеном узорку.

Димензије пешкира

Димензије „Пешкира шабачког краја“ у већем броју су стандардне ширина 36 цм дужина 120 цм „Текеришки пешкир“ ширина 36 цм дужина 190 цм Може доћи до одступања у димензијама у зависности од намене пешкира и квалитета предива.

КВАЛИТЕТ ТКАЊА

Изглед површине пешкира

Пешкир било које намене тка се у основи платна, а у зависности од узорка у самом ткању различитим техникама (парте, преткивање преко дашчице, клечање) добијају се различити орнаменти и флорални елементи у зависности од дела шабачког краја који се штити.

Усклађеност конструктивних и декоративних елемената пешкира

Различитим техникама ткања и комбинацијом боја добијају специфични и декоративни елементи пешкира.

Почетак и крај пешкира

Изаткани пешкири могу се различито завршавати, поруб 1 цм и чипка беж или беле боје.

Ресе пешкира

Крајеви пешкира могу се завршавати и ресама, коришћењем основе која се чворује 4 х 4 нити дужине 4 цм или дуже у зависности од намене пешкира, а ресе могу бити везане и дупло (комбинација чипке).

КВАЛИТЕТ ВЕЗА

Вез је завршна фаза финализације пешкира. У зависности од намене пешкира примењују се и различите технике веза кој су ближе описане у Елаборату под тачком 5.4., као и у приказу пешкира који се штите.

КВАЛИТЕТ ХЕКЛАЊА

Хеклање је стара техника финализације пешкира где се завршни делови или крајеви пешкира украшавају чипком. У изради пешкира који се штите чипка од памука нумеро 40. чипке могу бити у завршном делу равне или као ромбоиди. Чипке могу бити хеклане и од других врста природних конаца лана, конопље.

КЛАСЕ ПЕШКИРА

Екстра класа

Изаткани пешкир комплетно финализован са свим штићеним параметрима (дужина, ширина, боја, густина, квалитет у ткању, везу и чипки), подразумева 100% идентичност оригиналу. Екстра класа је и изаткан и финализован пешкир са свим грешкама у оригиналу (у ткању, везу и чипки), што му даје аутентичност и продужава трајну вредност.

Прва класа

Прва класа би било изаткани пешкири реплике узорка подразумевају да је урађен без грешке, али су допуштене занемарљиве грешке до 2% због могућности одступања у дебљини нити конца.

Друга класа

Погрешке изаткане реплике у свим фазама (ткања, веза и чипке) у односу на оригинал видљиве. Дозвољено одступање до 5%. Грешке назначити приликом сертификавања.

Ван класе

Грешке видљиве реплике у односу на оригинал веће од 5% у било којој фази израде финалног производа, и такав пешкир неће бити сертифициван.

У зависности од оригиналног пешкира из поставке Народног музеја у Шапцу, пешкири са грешком подразумевају и дозвољеност да у реплици рађена према оригиналу има намерна грешка како би пешкир одговарао оригиналу, што је посебно изражено код „Текеришког пешкира“.

По завршеној контроли Комисија доноси одлуку о квалитету и класи пешкира „Шабачког краја“ и издаје сертификат.

Одлука се доноси усаглашавањем ставова чланова комисије.

Присутни чланови Комисије потписују сертификат о квалитету пешкира „Шабачког краја“ за сваки појединачни пешкир.

У случају неслагања са одлуком комисије овлашћени корисник може изјавити жалбу Комисији у року од 15 дана.

Комисија је дужна да донесе одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Одлука по жалби доноси се већином гласова чланова Комисије.

Одлука Комисије је коначна.

О издатим сертификатима води се регистар.

Регистар издатих уверења води се у Народног музеју Шабац.

Комисија за оцену квалитета пешкира Шабачког краја и доделу сертификата за сваки појединачно обратиће пажњу на ткање: избор предива памука за основу и потку, брдо бр.8 За основу је памук бр.28/4 беле или беж боје, потка финоће 34/1 беле или беж боје.

Густина ткања:

1. Основа – 8 нити на 1 цм
2. Потка – 12 нити на 1 цм

Димензије пешкира у зависности од намене:

1. Стандард пешкир шабачког краја дужине 1,20 метара са чипком.
2. Текеришки пешкир дужине 1,90 метара, ширине 36 – 40 цм, одступања 2-5 % у зависности од памука и намене пешкира.

Хеклање је завршна фаза финализације пешкира шабачког краја. Чипке су завршни део пешкира- ширине пешкира 36 – 40 цм, а дужина је у зависности од пешкира 5 -7 цм. Чипка се израђује од конца за хеклање бр.40 беле или беж боје.

Приликом оцене квалитета пешкира шабачког краја вршиће се класификација израђених пешкира по класама.

1. Екстра класа може се доделити изатканом пешкиру без видљивих грешака у ткању, везу и чипки. Такође избору боја памука и конца за вез.
2. Прва класа су пешкири са дискретним видљивим грешкама у дебљини конца, боји конца за вез или хеклање. Одступања до 2%.
3. Друга класа су пешкири са видљивим грешкама. Одступања до 5%.

У прва две тачке пешкирима шабачког краја додељује се Сертификат, а у трећој тачки не.

Када се ради о оригиналним пешкирима из Народног музеја у Шапцу који су са грешком, урађена реплика таквог пешкира са намерном грешком како би потпуно одговарала оригиналу сертифиције се као Екстра класа. Такав је пример Текеришког пешкира.

„Пешкири Шабачког краја“ добили су назив према шари у пољу и намени.

1. Пешкир, цветна грана комбинација парте и оивичена ресама

Бело, ручно ткано ланено платно, правоугаоног облика.

Ткање чунчањем и вез бодом зад иглу концем у боји.

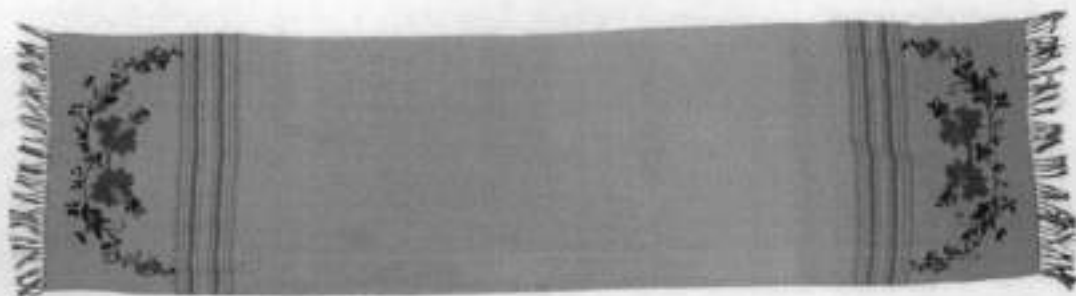
На оба краја пешкира извезен је стилизован флорални орнамент – цветна грана са два цвета и два пупољка у централном делу Грана и листови везени су памучним мелираним зеленим концем. Цветови и пупољци везени су розе памучним концем, а прашиници цветова жутим.

Изнад флоралног орнамента налазе се уткане розе концем парте различите ширине које се наизменично понављају

На оба краја пешкира извучене су ресе дужине 4 цм.

Димензије пешкира: ширина 36 цм, дужина 120 цм са ресама. Димензије пешкира могу варирати у зависности од његове намене.

Карактеристичан је за Мачву.

Слика 1.

2. Пешкир, цветна грана у виду гирланде

Бело, ручно ткано ланено платно, правоугаоног облика.

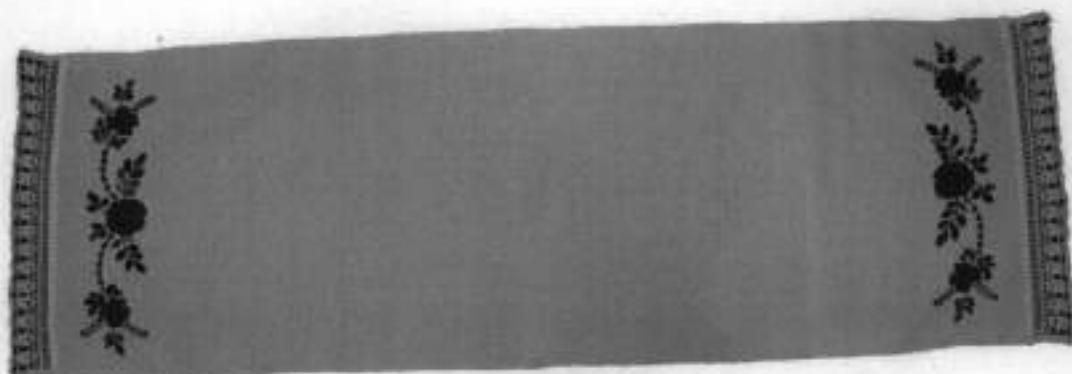
Ткање чунчањем и вез бодом зад иглу и равним пуним бодом концем у боји, хеклање.

На оба краја пешкира извезен је стилизован флорални орнамент – цветна грана у виду гирланде са три цвета и пупољцима. Цветови су везени розе памучним концем чије су латице оивичене љубичастим концем, пупољци везени љубичастим концем. Грана и листови везени су памучним мелираним зеленим концем.

На оба краја пешкира нашивена је чипка хеклана белим концем ширине 5 цм.

Димензије пешкира: ширина 36 цм, дужина 120 цм са чипком. Димензије пешкира могу варирати у зависности од његове намене.

Карактеристичан је за Мачву.

Слика 2.

3. Пешкир, цветна грана ружа и четири пупољка

Бело, ручно ткано ланено платно, правоугаоног облика.

Ткање чунчањем и вез равним пуним бодом коинцем у боји, хеклање.

На оба краја пешкира у десном углу извезен је стилизован флорални орнамент – цветна грана са ружом и четири пупољка везени црвеним памучним концем. Грана и листови везени су памучним мелираним зеленим концем. На оба краја пешкира нашивена је чипка хеклана белим концем ширине 5 цм.

Димензије пешкира: ширина 36 цм, дужина 120 цм са чипком. Димензије пешкира могу варирати у зависности од његове намене.

Карактеристичан је за Мачву.

Слика 3.

4. Пешкир, цветна грана ружа и један пупољак

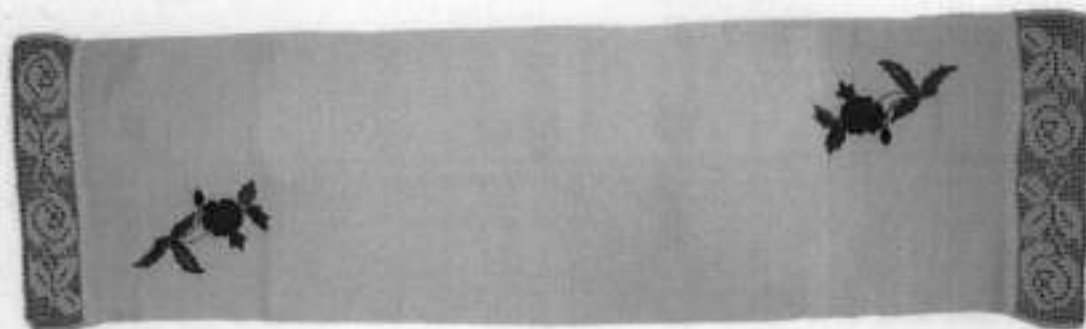
Бело, ручно ткано ланено платно, правоугаоног облика.

Ткање чунчањем и вез бодом зад иглу и равним пуним бодом концем у боји, хеклање.

На оба краја пешкира у десном углу извезен је стилизован флорални орнамент – цветна грана коју чине црвена ружа и пупољак са листовима. Грана и листови везени су памучним мелираним зеленим концем. Латице руже оивичене су розе концем. На оба краја пешкира нашивена је чипка хеклана крем концем ширине 8 цм. Хеклањем је изведен флорални орнамент ружа и лист који се два пута наизменично понављају у низу.

Димензије пешкира: ширина 36 цм, дужина 120 цм са чипком. Димензије пешкира могу варирати у зависности од његове намене.

Карактеристичан је за Мачву.

Слика 4.

4. Пешкир, цветна грана две руже и пупољак

Бело, ручно ткано ланено платно, правоугаоног облика.

Ткање чунчањем и вез бодом зад иглу и равним пуним бодом концем у боји, хеклање.

Пешкир је ткано платно правоугаоног облика.

На оба краја пешкира у десном углу извезен је стилизован флорални орнамент – грана са две руже и једним пупољком. Ружа и пупољци везени су црвеним памучним концем. Грана и листови везени су памучним концем у зеленој боји.

На ова краја пешкира нашивена је чипка хеклана крем концем ширине 4 цм. Ивица чипке је опхеклана црвеним концем.

Димензије пешкира: ширина 36 цм, дужина 120 цм са чипком. Димензије пешкира могу варирати у зависности од његове намене.

Карактеристичан је за Мачву.

Слика 5.

5. Пешкир, краљевски вез - цветна грана са десет цветова

Бело, ручно ткано ланено платно, правоугаоног облика.

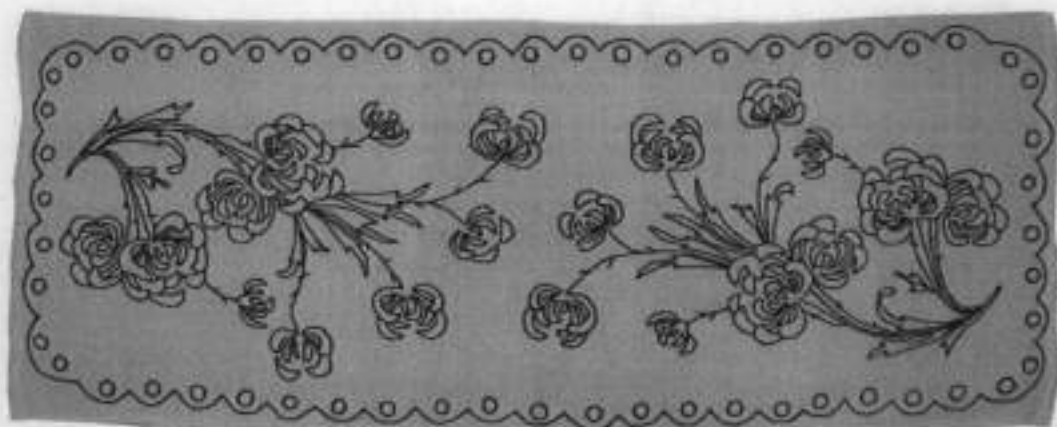
Ткање чунчањем и вез бодом зад иглу концем у боји.

Пешкир је ткано платно правоугаоног облика.

На оба краја пешкира извезен је стилизован флорални орнамент – цветна грана са десет цветова. Орнамент је везен плавим памучним концем оивичен валовитом линијом са круговима. Крајеви пешкира су машински порубљени.

Димензије пешкира: ширина 36 цм, дужина 120 цм. Димензије пешкира могу варирати у зависности од његове намене.

Карактеристичан је за Шабац.

Слика 6.

6. Пешкир, спојени ромбови црвено - црно

Бели „без“.

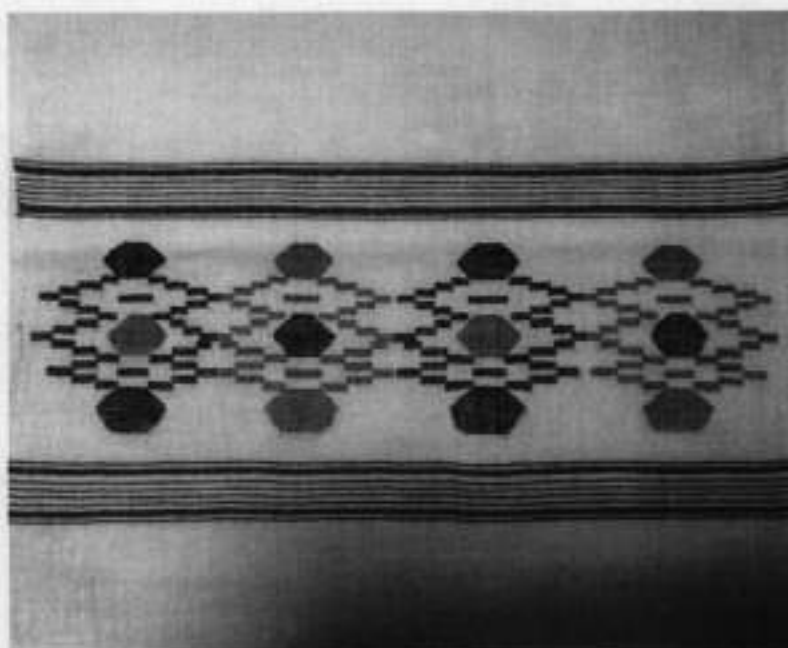
Ткање чунчањем и клечањем.

Пешкир је ткано платно правоугаоног облика.

На оба краја пешкира уткан је геометријски орнамент који се понавља у низу четири пута, наизменично црно – црвена и црвено – црна комбинација боја. Један орнамент чине три међусобно спојена ромба. Орнаменти су међусобно спојени у наизменичном низу. Изнад и испод овог орнамента уткане су парте црвене боје које се такође наизменично понављају по ширини. Крајеви пешкира су машински порубљени.

Димензије пешкира: ширина 36 цм, дужина 120 цм. Димензије пешкира могу варирати у зависности од његове намене.

Карактеристичан је за Поцерину.

Слика 7.

7. Пешкир, стара техника паргаш

Крем ланено платно.

Ткање чунчањем и хеклање.

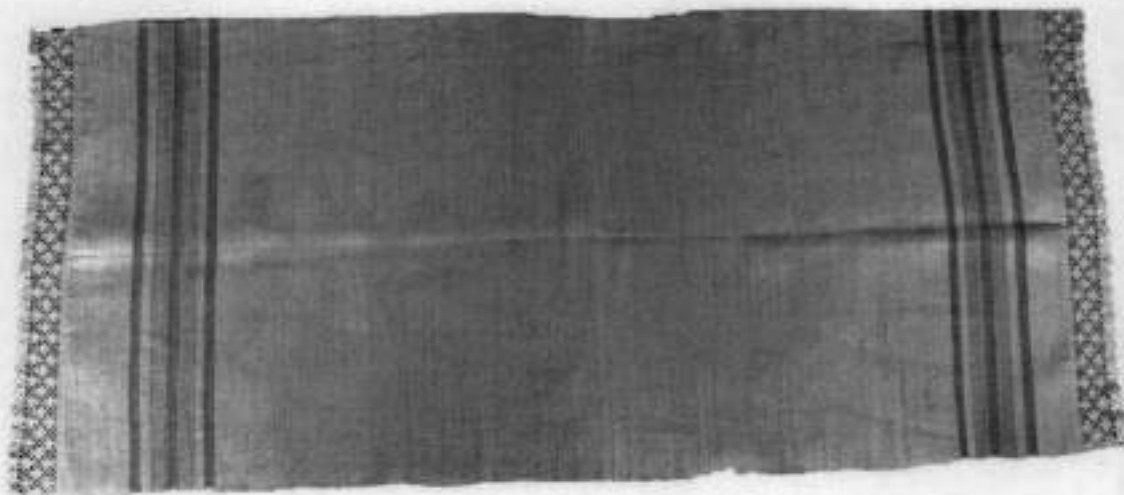
Пешкир је ткано платно правоугаоног облика.

На оба краја пешкира уткане су парте у смеђој боји овим редом: шира, пет ужих, шира, пет ужих, шира.

На крајеве пешкира нашивена је чипка хеклана концем (у ромбовима се налазе четворолисни цветови, а ивице су рађене у полукруг, цик-шак) ширине 5 цм.

Димензије пешкира: ширина 36 цм, дужина 120 цм са чипком. Димензије пешкира могу варирати у зависности од његове намене.

Карактеристичан је за Поцерину.

Слика 8.

8. Пешкир, букетићи у низу обамет кресте

Бело или крем ланено платно.

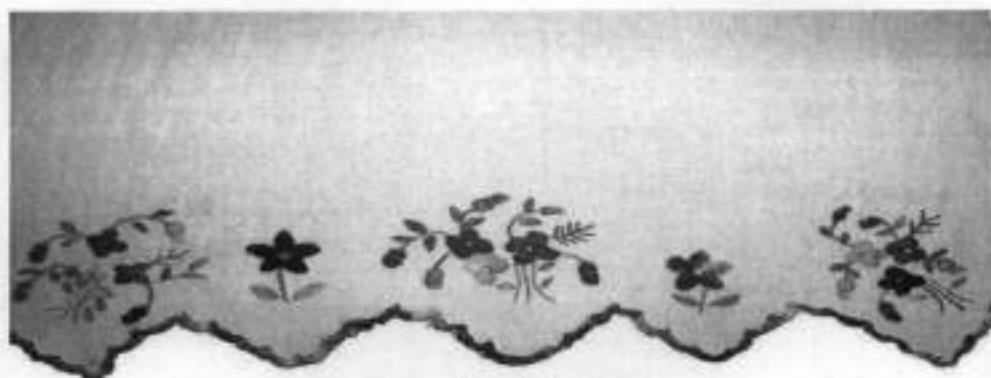
Ткање чунчањем и вез бодом зад иглу, равним пуним бодом и бодом обамета.

Пешкир је ткано платно правоугаоног облика.

Оба краја пешкира су изрезана на кресте (по пет на оба краја пешкира) које су бодом обамета оивичене љубичастим мелираним концем. Изнад крести извезени су флорални орнаменти - букетићи цветова, жуте, црвене, љубичасте и плаве боје, са по четири пупољка у истим бојама као и цветови. Букетићи се понављају три пута у низу. Између њих се налази по један црвени и љубичасти цвет са по две лиске. Гране и листови везени су памучним концем у више нијанси зелене боје.

Димензије пешкира: ширина 36 цм, дужина 120 цм. Димензије пешкира могу варирати у зависности од његове намене.

Карактеристичан је за Поцерину.

Слика 9.

9. „Текерешки Пешкир“

Ткање чунчањем, клечањем, преткивање нити на даску, вез бодом за иглу концем у боји, хеклање.

Пешкир је ткано платно правоугаоног облика. Читаво платно и основни мотив који чине парте на њему – две жуте, две светло розе и две црвене, су ткани техничким чунчања, стилизовани флорални орнаменти клечањем - три геометријски стилизована цвета, црвени, светло розе и жути, док су геометријски орнаменти - жути и црвени који се понављају у низу у два реда и чине две парте, рађене преткивањем нити на даску. На једном крају пешкира изнад основног орнаmenta налази се вез рађен бодом за иглу наизменично црвеним и црним концем ћириличним писаним словима „Перса Спајића Ђевојка“. На другом крају пешкира такође изнад основног орнаmenta налази се вез рађен бодом за иглу наизменично црвеним и црним концем са свим грашкама као на оригиналу, ћириличним штампаним словима „Добро јитро добри домаћине“ и између жуте и црвене парте и чипке „Сретан ти празник“.

На оба краја пешкира нашивана је ручно хеклана чипка од конца ширине око 7 цм. Димензије пешкира: ширине 36 цм, дужине 200 цм са чипком. Димензије пешкира могу варирати у зависности од њихове намене.

Карактеристичан је за Поцерину.

Слика 10
Текстилни пешкир

ПРЕДМЕТ: Одлука Скупштине о именовању комисије за вршење контроле израде и производње „Текеришког“ пешкира и „Шабачког“ пешкира

а. КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА И ДОКАЗ О ИЗВРШЕНОЈ КОНТРОЛИ КВАЛИТЕТА

СКУПШТИНА ГРАДА ШАПЦА

На основу члана 16. став 1. и члана 20. став 1. тачка 5. Закон о ознакама географског порекла ("Службени гласник РС", бр. 18/2010 од 26.03.2010. године) и члана 12. Правилника о садржини захтева за регистровање ознака географског порекла и садржини захтева за признање статуса овлашћеног корисника ознаке географског порекла ("Службени гласник РС", бр. 93/2010 од 08.12.2010. године) и члана Статута (општине) града Шапца на седници одржаној дана 06.06. 2018. године доноси

Р Е Ш Е Њ Е

**О ОБРАЗОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА ВРШЕЊЕ КОНТРОЛЕ ИЗРАДЕ И ПРОИЗВОДЊЕ
ТЕКЕРИШКОГ И ШАБАЧКОГ ПЕШКИРА**

I

Ради установљења ознаке географског порекла и признања својства овлашћеног корисника ознаке географског порекла, за израду и производњу Текеришког пешкира, формира се комисија у саставу:

1. представник града Шапца, Виолета Шестић
2. представник Туристичка организација града Шапца, Срђан Митрашиновић (директор)
3. представник Занатске задруге „Повесмо“ Шабац, Миленка Ђурић (ткаља)
4. представник Градска организација инвалида рада – Шабац, Мирослава Савковић (председница Г.О.И.Р-а)
5. представник Народног музеја Шабац, Александра Јовановић (етнолог-антрополог)
6. представник Народног музеја Шабац, Весна Тодоровић (дизајнер текстила)
7. Горан Стојићевић, (дипл. географ)

II

Задатак ове комисије састојаће се у вршењу контроле израде и производње Текеришког пешкира у складу са елаборатом/спецификацијом о изради и производњи Текеришког пешкира, који је регистрован код Завода за интелектуалну својину, а ради установљења ознаке географског порекла и признања својства овлашћеног корисника ознаке географског порекла, за израду и производњу Текеришког пешкира.

III

Комисија ће приликом свог рада и одлучивања доносити одлуке већином гласова укупног броја чланова комисије.

IV

Комисија је дужна да изради свој Правилник о раду којим ће регулисати сва питања из свог домена, рада и одлучивања, који ће доставити граду Шапцу на давање сагласности.

V

Мандат ове Комисије траје четири године.

Образложење

Ради установљења ознаке географског порекла и признања својства овлашћеног корисника географске ознаке порекла, за израду и производњу Текеришког пешкира код Завода за интелектуалну својину, произвођачима који се баве израдом и производњом пешкира, потребно је вршити контролу квалитета израде производа те се с тога, у складу са Законом и Правилником, формира ова Комисија. Комисија се формира од представника произвођача и стручњака за израду Текеришког пешкира. Решење о образовању комисије је обавезни део приликом подношења захтева код Завода за интелектуалну својину. Комисија је дужна да донесе правилник о раду на коју Град Шабац даје сагласност.

VI

Ово решење ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Сл. листу града Шапца.

Град Шабац

Председник

8. НАЧИН ОБЕЛЕЖАВАЊА

Сваки пешкир који се штити географском ознаком порекла у овом елаборату подразумева и посебност у обележавању.

Текеришки пешкир

Сваки примерак Текеришког пешкира поседоваће обележје на самом пешкиру. На њега ће бити причвршћен тролист флајер са текстом на српском и енглеском језику.

На првој страни беж боје кунздрук папиру на средини ће бити орнамент детаљ са пешкира црвене боје са леве стране 1914. година, са десне 1974 година, у доњем десном углу знака „Текеришки пешкир“, а у десном горњем углу знак отворене шаке.

На другом и трећем листу текст о „Текеришком пешкиру“ на српском и енглеском језику.

На полеђини декларација са следећим илустрацијама:

Сировински састав памук 100%, одступање + -

Димензије (дужина и ширина) 190/36

Скупљање по дужини – 2%

Скупљање по ширини – 3%

Одржавање:

Прање – ручно и машинско температура 40 степени

Пеглање – температура од 150 степени

Није дозвољено суво чишћење, сушење у бубњу и бељење.

Контролу сировине квалитета извршио „Југоинспект“ сектор за текстил и кожу, извештај број 2452.

Паковање:

Кутија беж боје дужина - 38 цм, ширина

унутрашња и спољашња – ширина 25 цм

Затварање кутије на средини продужегак дужине 10 цм утакнут у доњи део кутије, прегиб амбалаже 2 цм.

На предњој страни од доње ивице 0,5 – 0,7 цм фриз шара (орнамент оивичен партама), име „Текеришки пешкир“ са десне стране изнад фриз шаре.

На предњој страни знак отворене шаке, у десном углу у пречнику 2,5 цм.

На задњој страни идентична фриз шара као на предњој.

Име „Текеришки пешкир“ на енглеском, у горњем десном углу, меморандум Градске организације инвалида рада у пречнику 2,5 цм.

На прегибу са стране као књига податум Градске организације инвалида рада на српском и енглеском језику.

Обележавање:

„Пешкири шабачког краја“

Сваки примерак „Пешкира шабачког краја“ биће обележен на самом пешкиру тролист флајер беж боје кунздрук папир димензија 10 x 10 cm.

На првој страни на средини лого пешкира црвена ружа флорални стилизовани детаљ у пречнику 2.5 cm.

У доњем десном углу ознака „Пешкири шабачког краја“, а у десном горњем углу знак отворене шаке. (на длану у центру црвено срце, симбол конца са обе стране шаке, а испод знака текст исписан малим, писаним ћиричним словима „ручни рад“). На другом и трећем листу текст „Пешкир шабачког краја“ на српском и енглеском језику.

На последњем листу декларација која садржи:

- назив производа „Пешкир шабачког краја“
- сировински састав 100% памук
- димензије (дужина x ширина), 120 x 36
- скупљање по дужини 2%
- скупљање по ширини 3%

Одржавање:

- прање- нормалан процес 40 степени
- пеглање - температура 150 степени

Није дозвољено:

- суво чишћење
- сушење у бубњу
- бељење

Контролу квалитета сировине финалног производа извршио „Југоинспект“ – сектор за текстил и кожу, извештај број 2453. Произвођач Република Србија ГОИР-Шабац ткачка радионица „Стари занати“ ЗЗ „Повесмо“

Паковање и амбалажа:

Квалитетан картон беле боје (унутрашњост и спољашњост)

Димензије кутије дужине 38 cm

Прегиб – 2 cm, ширине 25 cm

Затварање кутије на средини дужине 10 cm, на поклопцу продужетак утиснут у доњи део кутије.

Предња страна: десни доњи угао лого флорални елемен црвена ружа са четири листа оивичена фризом од чипке са оригиналног производа, изнад којег се налази наслов „Пешкир шабачког краја“, исписан ћиричним писмом. У десном горњем углу знак „отворене шаке“ у средини срце симбол конца са стране а текст ручни рад.

Задња страни назив „Пешир шабачког краја“ исписан на енглеском језику. Орнаменти исти као са предње стране постављени као одраз у огледалу. У горњем десном углу меморандум Градске организације инвалида рада у пречнику 2.5 цм. На прегибу-рикни подаци Градске организације инвалида рада на српском и енглеском језику.

ПЕШКИРИ ШАБАЧКОГ КРАЈА

Пешир је у традицији шабачког краја био не само употребни предмет, већ и украс и обележје у обредима који прате важне догађаје у животу човека као што су свадба, рођење детета, крштење, подизање куће, дочек гостију, даривање, смрт ... Били су обавезан део девојачке спреме, њима се прекривала храна, украшавале иконе и огледала у гостинским собама, ...

Најчешће су израђивани од кудељног, ланеног, памучног и свиленог тканог платна, у зависности од његове намене. Украшавани су флоралним, зооморфним, антропоморфним или геометријским мотивима техником чунчања, клечања, везом концем у боји и ручно рађеном-хекланом или нецаном чипком, али и ресама.

TOWELS Šabac-END

In the tradition of Šabac, towel was not only a used item, but also decorations and celebrations in ceremonies that accompany important events in the life of a man such as weddings, childbirth, baptism, raising a home, eating guests, giving, death ... They are a compulsory part of the girl's suit, they covered their food, decorated icons and mirrors in guest rooms, ...

They are most often made of cotton, linen, cotton and silk woven cloth, depending on its purpose. They are decorated with floral, zoomorphic, anthropomorphic or geometric motifs with the technique of quenching, kneading, tying with colored endings and handmade- crochet-lace or gentle, but also with tassels.

**9. ПОДАЦИ О КОЛИЧИНИ ПРОИЗВЕДЕНИХ
„ПЕШКИРА ШАБАЧКОГ КРАЈА“ У ТОКУ ЈЕДНЕ ГОДИНЕ**

Количина израђених производа – на месечном и годишњем нивоу

Назив производа	Број ткаља	Месечни ниво	Годишњи ниво
Текеришки пешкир – финални производ	1 ткаља	3	36
	3 ангазоване ткаље	9	108
Пешкир шабачког краја	Ткаље 3x10 пешкира	30	360
	Вез 3x10 пешкира	30	360
	Чипка 3x10 пешкира	30	360

Укупно комплетних пешкира:

- Пешкири шабачког краја на месечном нивоу 30, а годишњем 360 комплетно финализованих.
- Текеришки пешкир укупно ангазоване три ткаље које финализују вез и чипку, на месечном нивоу 9, а на годишњем 108.

10. ОДРЕДБЕ О ТОМЕ КО И ПОД КОЈИМ УСЛОВИМА ИМА ПРАВО ДА КОРИСТИ ИМЕ ПОРЕКЛА „ПЕШКИРИ ШАБАЧКОГ КРАЈА“

Чл. 1

Регистровано име порекла „Пешкири шабачког краја“ могу да користе само лица којима је признат статус овлашћених корисника имена „Пешкири шабачког краја“ и која су уписана у Регистар овлашћених корисника ознака географског порекла у Заводу за интелектуалну својину.

Чл. 2

Лица која немају статус овлашћених корисника имена порекла „Пешкири шабачког краја“ не смеју да користе регистровану ознаку „Пешкири шабачког краја“, његов превод, транскрипцију или транслитерацију исписану било којим типом слова, у било којој боји или изражену на било који други начин за обележавање производа и ако се имену порекла дода реч „врста“, „тип“, „начин“, „имитација“, „по поступку“ и слично, чак ако је наведено истинито географско порекло.

Чл. 3

Регистровано име порекла „Пешкири шабачког краја“ не може бити предмет уговора о преносу права, лиценци, залози, франшизи и слично.

Чл. 4

Ако регистровано име порекла „Пешкири шабачког краја“ има више овлашћених корисника, онда оно може бити предмет колективног жига.

Чл. 5

Лице које повреди регистровано име порекла „Пешкири шабачког краја“ одговара по општим правилима о накнади штете. Ако је штета проузрокована намерно, накнада имовинске штете може се захтевати до троструког износа стварне штете и измакле користи.

11. ОДРЕДБЕ О ПРАВИМА И ОБАВЕЗАМА ОВЛАШЋЕНОГ КОРИСНИКА ИМЕНА ПОРЕКЛА „ПЕШКИРИ ШАБАЧКОГ КРАЈА“

Чл. 1

Овлашћени корисници имена порекла „Пешкири шабачког краја“ имају право да име порекла „Пешкири шабачког краја“ користе за обележавање производа на које се географска ознака односи.

Чл. 2

Овлашћени корисници имена порекла „Пешкири шабачког краја“ имају искључиво право да свој производ обележавају именом порекла.

Чл. 3

Овлашћени корисници имена порекла „Шабачки пешкир“ имају право да име порекла употребљавају на амбалажи, каталозима, проспектима, огласима, постерима и другим облицима понуде, упутствима, рачунима, пословној преписци и другим облицима пословне документације као и увоз и извоз производа обележен тим именом порекла.

Чл. 4

Обавезе овлашћених корисника имена порекла „Пешкири шабачког краја“ поред прописаног обележавања и паковања производа су и заштита и обезбеђивања јединственог и стандардног квалитета.

Чл. 5

Овлашћени корисник имена порекла „Пешкири шабачког краја“ дужан је да прибави Мишљење надлежног државног органа да се његови производи сматрају производима старог заната/домаће радиности.

Чл. 6

Овлашћени корисник имена порекла „Пешкири шабачког краја“ дужан је да искључиво на дефинисаном географском подручју наведеном у овом елаборату врши производњу „Пешкири шабачког краја“, редовна контрола код надлежне институције, вођење документације о пореклу сировине, процесу производње односно да у сваком тренутку може да докаже да је наведени производ „Пешкири шабачког краја“ по принципу следљивости докумената.

Чл. 7

Статус овлашћеног корисника имена порекла Овлашћени корисник имена порекла „Пешкири шабачког краја“ траје три године од дана уписа признатог статуса у Регистар овлашћених корисника ознака географског порекла у Заводу за интелектуалну својину.

Чл. 8

Статус овлашћеног корисника имена порекла „Пешкири шабачког краја“ може на захтев овлашћеног корисника, уз подношење доказа о обављању одређене делатности на дефинисаном географском подручју, односно производњи „Пешкири шабачког краја“ и уз доказ о извршеној контроли квалитета од стране овлашћене институције. И плаћеној такси, да буде обновљен неограничени број пута, све док траје име порекла „Пешкири шабачког краја“.

10. РЕПУТАЦИЈА

Учешћа на сајмовима: Међународни сајам Туризма 5 година уназад,
Кластери Србије, Ниш, Сомбор, Стапари, Стара планина, Привредна комора Србије,
Влада Републике Србије и Етно мрежа Србије.

Од признања „Чувар традиције старих заната“ и Сертификат ручног ткања и кукичања.

11. БИБЛИОГРАФИЈА

1. Ирена Филеки, Здраве сванули
Пешкири у традиционалном животу Србије,
Етнографски музеј у Београду, Београд 2003.
2. Ивана Ћирјаковић,
Пешкири из Етнолошке збирке Народног музеја у Чачку
Народни музеј Чачак, Чачак 2005.
3. Драгана Савковић, Пешкир у традиционалној култури крушевачког краја
Градски музеј Крушевац, Крушевац 1992.

12. ПРИЛОЗИ

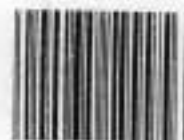
- Прилог 1. Градска организација инвалида рада Шабац, Решење АПР БУ-8464/2010;
Прилог 2. Занатска задруга „Повесмо“ Шабац, Решење АПР БД-21176/2016
Прилог 3. Извештај о контролisanу бр. 2452 - ЈУГОИНСПЕКТА АД
Прилог 4. Извештај о контролisanу бр. 2453 - ЈУГОИНСПЕКТА АД
Прилог 5. Признање Владе Србије „ЧУВАР ТРАДИЦИЈЕ“
Прилог 6. Сертификат ЕТНО МРЕЖЕ Србије (Златовез)
Прилог 7. Сертификат Министарства Економије за 33 „Повесмо“ Израда
рукотворина

13. Слике ткаља и везиља како ткају, изводи из регистара, докази о извршеној
контроли квалитета

Република Србија
Агенција за привредне регистре

Регистар удружења

500003559956

Број БУ 8464/2010

Дана 30.08.2010. године
Београд

Агенција за привредне регистре, Регистратор који води Регистар удружења, на основу чланова 26. и 32. Закона о удружењима („Службени гласник РС“ бр. 51/09), поступајући по пријави за упис усклађивања у Регистар удружења друштвених организација, удружења грађана и њихових савеза уписаних у Регистар друштвених организација и удружења грађана и Регистар удружења, друштвених организација и политичких организација, који је поднет од стране Градска организација инвалида рада Шабац, преко:

Име и презиме: Мирослава Савковић

доноси:

РЕШЕЊЕ

УПИСУЈЕ СЕ у Регистар удружења усклађивање удружења, са следећим подацима:

Облик организовања: Удружење

Назив: Градска организација инвалида рада Шабац

Скраћени назив: Г.О.И.Р. ШАБАЦ

Седиште и адреса: Краљице Марије 13, Шабац, Србија

Матични број удружења: 07171285

ПИБ: 100085958

Датум оснивања: 04.12.1983

Датум доношења Статута: 10.06.2010

Делатност удружења: 9499 - Делатност осталих организација на бази учлањења

Подаци о заступнику:

Име и презиме: Мирослава Савковић

ЈМБГ: 0209950777024

Адреса: Јована Цвијића 17/43, Шабац, Србија

Предвиђено време на које се удружење оснива: Неограничено

Област остваривања циљева:

Ефикаснија заштита и унапређење положаја инвалида рада.

Чланство у савезу или другој асоцијацији у земљи и иностранству:

Савез инвалида рада Србије; Савез инвалида рада округа Мачванско Колубарског.

Образложење

Подносилац пријаве број БУ 8464/2010, поднео је дана 18.08.2010. године, усаглашену пријаву за упис усклађивања:

Градска организација инвалида рада Шабач

у Регистар удружења, и документацију заведену у потврди о примљеној пријави број БУ 8464/2010.

Како су испуњени услови прописани одредбом члана 79. Закона о удружењима („Сл.гласник РС“ бр.51/09.) и члана 30. Правилника о садржини, начину уписа и вођења Регистра удружења („Сл.гласник РС“ број 80/09), Регистратор је одлучио као у диспозитиву.

Упис усклађивања у Регистар удружења, врши се без накнаде.

Поука о правном средству:

Против овог решења може се изјавити жалба министру надлежном за послове државне управе и локалне самоуправе, у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје преко Агенције за привредне регистре, уз доказ о уплати таксе од 300, динара, прописану тарифним бројем 6., Закона о републичким административним таксама.

Република Србија
Агенција за привредне регистре

5800425567377

Регистар привредних субјеката
БД 39009/2017

Дана, 11.05.2017. године
Београд

Регистратор Регистра привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, на основу члана 15. став 1. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, бр. 99/2011, 83/2014), одлучујући о регистрационој пријави промене података код ZANATSKA ZADRUGA POVESMO, ŠABAC, матични број: 20520973, коју је поднео/ла:

Име и презиме: Иван Савковић

доноси

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ регистрациона пријава, па се у Регистар привредних субјеката региструје промена података код:

ZANATSKA ZADRUGA POVESMO, ŠABAC

Регистарски/матични број: 20520973

и то следећих промена:

Промена података о врсти задруге:

Брише се:
Друга -
Уписује се:
Занатска

Промена података о извору средстава за пословање задруге:

Уписује се:
Улози задругара

Промена датума оснивачког акта:

Уписује се:
28.01.2017. године

Промена датума доношења задружних правила:

Уписује се:
28.01.2017. године

Промена надзорног одбора:

Чланови надзорног одбора:

Уписује се:

- Име и презиме: Невенка Митровић
ЈМБГ: 1604954777010
- Име и презиме: Даринка Ђорђевић
ЈМБГ: 0709956748711
- Име и презиме: Драгица Миловановић
ЈМБГ: 1107948777013

Промена улога чланова:

- Име и презиме: Иван Савковић
ЈМБГ: 2703979772066
Брише се:
Новчани улог
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009
Уписује се:
Новчани улог
Уписан: 1.899,70 RSD
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 1.899,70 RSD, на дан 03.02.2017
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009
- Име и презиме: Драгица Миловановић
ЈМБГ: 1107948777013
Брише се:
Новчани улог
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009
Уписује се:
Новчани улог
Уписан: 1.899,70 RSD
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 1.899,70 RSD, на дан 03.02.2017
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009
- Име и презиме: Марица Симић
ЈМБГ: 2011969778628
Брише се:
Новчани улог
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009
Уписује се:
Новчани улог
Уписан: 1.899,70 RSD
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 1.899,70 RSD, на дан 03.02.2017
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009

- Име и презиме: Гордана Лазаревић
ЈМБГ: 0102949777054
Брише се:
Новчани улог
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009
Уписује се:
Новчани улог
Уписан: 1.899,70 RSD
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 1.899,70 RSD, на дан 03.02.2017
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009
- Име и презиме: Драгица Мијатовић
ЈМБГ: 1204948777019
Брише се:
Новчани улог
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009
Уписује се:
Новчани улог
Уписан: 1.899,70 RSD
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 1.899,70 RSD, на дан 03.02.2017
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009
- Име и презиме: Мирослава Савковић
ЈМБГ: 0209950777024
Брише се:
Новчани улог
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009
Уписује се:
Новчани улог
Уписан: 1.899,70 RSD
Уписан: 100,30 RSD
Уплаћен: 1.899,70 RSD, на дан 03.02.2017
Уплаћен: 100,30 RSD, на дан 27.03.2009

Регистрација документа:

Уписује се:

- Оснивачки акт од 28.01.2017 године.
- Задружна правила од 28.01.2017 године.

Образложење

Поступајући у складу са одредбом члана 17. став 3. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, подношењем регистрационе пријаве број БД 39009/2017, дана

08.05.2017. године, подносилац је задржао право приоритета одлучивања о тој пријави, засновано подношењем пријаве која је решењем регистратора БД 32538/2017 од 13.04.2017 одбачена, јер је утврђено да нису испуњени услови из члана 14. став 1. тачка 5) и 10) истог Закона.

Проверавајући испуњеност услова за регистрацију промене података, прописаних одредбом члана 14. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, Регистратор је утврдио да су испуњени услови за регистрацију, па је одлучио као у диспозитиву решења, у складу са одредбом члана 16. Закона.

Висина накнаде за вођење поступка регистрације утврђена је Одлуком о накнадама за послове регистрације и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре („Сл. гласник РС“, бр. 119/2013, 138/2014, 45/2015 и 106/2015).

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

Против овог решења може се изјавити жалба министру надлежном за положај привредних друштава и других облика пословања, у року од 30 дана од дана објављивања на интернет страни Агенције за привредне регистре, а преко Агенције.

IZVEŠTAJ O KONTROLISANJU br. 2453

a) Opšti podaci

Proizvođač / Podnosilac zahteva	GRADSKA ORGANIZACIJA INVALIDA RADA, ul. Kraljice Marije 13, Šabac
Predmet kontrolisanja	Peškir, artikl Peškir šabačkog kraja
Podaci o kontrolisanju	Mesto kontrolisanja: JUGOINSPEKT BEOGRAD AD, Sektor za tekstil, kožu i obuću, Teodora Drajzera br.11, Beograd; Datum kontrolisanja: 13.06.2018. Kontrolu izvršio: Lidija Kostić, dipl.ing. Broj izveštaja o ispitivanju: 07502 od 15.06.2018.
Podaci o uzorkovanju	Uzorak je dostavljen od strane podnosioca zahteva
Referentna dokumenta	Pravilnik o označavanju i obeležavanju tekstilnih proizvoda – Sl.glasnik RS br. 1/2014; *SRPS F.G2.021:1992

b) Rezultati kontrolisanja

ISPITIVANE KARAKTERISTIKE			VREDNOSTI		ODSTUPANJE	
			Deklarisano	Utvrđeno	Dozvoljeno	Utvrđeno
Sirovinski sastav (%)						
SRPS EN ISO 1833-1:2011	Pamuk		100	100	± 3	0
Promena mera pri održavanju (%)						
Postupci: Pranje - 40°C, 4N Sušenje-C	po dužini		/	-1,0	/	/
SRPS EN ISO 6330:2015/03759:2012/5077:2010	po širini		/	-1,0	/	/
Mere (cm)						
SRPS EN 1773:2011	dimenzija (dužina x širina)		/	120 x 36	/	/
Površinska masa (g/m²)						
SRPS F.S2.D16:1988			/	/	/	/
Masa punila za proizvode sa punilom (g)			/	/	/	/
Postojanost obojenja, ocena Metoda ocenjivanja: SRPS ISO 105-A02/105-A03 1-5 ocena, 5 najboja ocena	pri pranju na 40°C	promena boje	/	5	/	/
	SRPS EN ISO 105-C06:2012, metoda A1S	prelaz boje	/	4-5/4-5	/	/
	pri peglanju na 150°C	promena boje – odmah / nakon 4h	/	5/5	/	/
	SRPS EN ISO 105-X11:2012	prelaz boje	/	5	/	/
	Procedura ispitivanja: suvo					
	prema hemijskom čišćenju perhloretenom	promena boje	/	/	/	/
	SRPS EN ISO 105-D01:2012	prelaz boje	/	/	/	/
	prema trijanju, prelaz boje	suvo dužina/širina	/	5/5	/	/
	SRPS EN ISO 105-X12:2012	mokro dužina/širina	/	5/5	/	/
	Oprećenje: 9N					
POSTUPAK ODRŽAVANJA		— najviša temperatura pranja 40°C — normalan proces				
		— nije dozvoljeno beljenje				
		— nije dozvoljeno sušenje u bubnju				
		— pegla sa najvišom temperaturom ploče od 150°C				
		— suvo čišćenje nije dozvoljeno				

*Dokument nije obuhvaćen obimom akreditacije kontrolnog tela.

c) Zaključak

Kontrolisani proizvod je u pogledu označavanja i obeležavanja usaglašen sa *Pravilnikom o označavanju i obeležavanju tekstilnih proizvoda – Sl.glasnik RS br. 1/2014.*

Proizvod zadovoljava opšte uslove kvaliteta izrade definisane standardom SRPS F.G2.021:1992.

Beograd, 15.06.2018.
(mesto i datum izdavanja)

IZVEŠTAJ O KONTROLISANJU br. 2452

a) Opšti podaci

Proizvođač / Podnosilac zahteva	GRADSKA ORGANIZACIJA INVALIDA RADA, ul. Kraljice Marije 13, Šabac
Predmet kontrolisanja	Peškir, artikl Tekeriški peškir (1914 – 1974)
Podaci o kontrolisanju	Mesto kontrolisanja: JUGOINSPEKT BEOGRAD AD, Sektor za tekstil, kožu i obuću, Teodora Drajzera br. 11, Beograd; Datum kontrolisanja: 13.06.2018. Kontrolu izvršio: Lidija Kostić, dipl.ing. Broj izveštaja o ispitivanju: 07501 od 15.06.2018.
Podaci o uzorkovanju	Uzorak je dostavljen od strane podnosioca zahteva
Referentna dokumenta	Pravilnik o označavanju i obeležavanju tekstilnih proizvoda – Sl. glasnik RS br. 1/2014; *SRPS F.G2.021:1992

b) Rezultati kontrolisanja

ISPITIVANE KARAKTERISTIKE			VREDNOSTI		ODSTUPANJE	
			Deklarisano	Utvrđeno	Dovoljeno	Utvrđeno
Sirovinski sastav (%)						
SRPS EN ISO 1833-1:2011	Pamuk		100	100	± 3	0
Promena mera pri održavanju (%)						
Postupci: Pranje - 40°C, 4N Sušenje-C	po dužini		/	-2,0	/	/
SRPS EN ISO 6330:2015/3759:2012/5077:2010	po širini		/	-3,0	/	/
Mere (cm)						
SRPS EN 1773:2011	dimenzije (dužina x širina)		/	200 x 36	/	/
Površinska masa (g/m²)			/	/	/	/
SRPS F.S2.016:1988			/	/	/	/
Masa punila za proizvode sa punilom (g)			/	/	/	/
Postojanost obojenja, ocena Metoda ocenjivanja: SRPS ISO 105-A02/105-A03 1-5 ocena, 5 najlošija ocena	pri pranju na 40°C	promena boje	/	4-5	/	/
	SRPS EN ISO 105-C06:2012, metoda A1S	prelaz boje	/	5/5	/	/
	pri peglanju na 150°C	promena boje – odmah / nakon 4h	/	5/5	/	/
	SRPS EN ISO 105-X11:2012	prelaz boje	/	5	/	/
	Procedura ispitivanja: suvo					
	prema hemijskom čišćenju perhloretenom	promena boje	/	/	/	/
	SRPS EN ISO 105-D01:2012	prelaz boje	/	/	/	/
	prema trijanju, prelaz boje	suvo dužina/širina	/	5/5	/	/
	SRPS EN ISO 105-X12:2012	mokro dužina/širina	/	5/5	/	/
	Opterećenje: 9N					
POSTUPAK ODRŽAVANJA		— najviša temperatura pranja 40°C — normalan proces				
		— nije dozvoljeno beljenje				
		— nije dozvoljeno sušenje u bubnju				
		— pegla sa najvišom temperaturom ploče od 150°C				
		— suvo čišćenje nije dozvoljeno				

*Dokument nije obuhvaćen obimom akreditacije kontrolnog tela.

c) Zaključak

Kontrolisani proizvod je u pogledu označavanja i obeležavanja usaglašen sa *Pravilnikom o označavanju i obeležavanju tekstilnih proizvoda – Sl. glasnik RS br. 1/2014.*

Proizvod zadovoljava opšte uslove kvaliteta izrade definisane standardom SRPS F.G2.021:1992.

Beograd, 15.06.2018.
(mesto i datum izdavanja)

На основу члана 16. став 1. и члана 20. став 1. тачка 5. Закона о ознакама географског порекла ("Службени гласник РС" бр. 18/2010) и члана 12. Правилника о садржини захтева за регистрацију ознаке географског порекла производа ("Службени гласник РС" бр. 93/2010) и члана 32. и 99. Статута града Шапца ("Службени лист града Шапца" бр. 32/08 и 33/16) Скупштина града Шапца на седници одржаној дана 6.06.2018. године доноси:

Р Е Ш Е Њ Е **О ОБРАЗОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА ВРШЕЊЕ КОНТРОЛЕ ИЗРАДЕ И ПРОИЗВОДЊЕ** **ТЕКЕРИШКОГ И ШАБАЧКОГ ПЕШКИРА**

Члан 1.

Ради установљивања ознаке географског порекла и признања својства овлашћеног корисника ознаке географског порекла, за израду и производњу Текеришког и Шабачког пешкира, формира се комисија у саставу:

1. Виолета Шестић, представник града Шапца
2. Срђан Митрашиновић, представник Туристичке организације града Шапца
3. Миленка Ђурић, представник Занатске задруге "Повесмо" Шабац (ткаља)
4. Мирослава Савковић, представница Градске организације инвалида рада
5. Александра Јовановић, представница Завичајног музеја Шапца (етнолог)
6. Весна Тодоровић, представница Завичајног музеја Шапца (дизајнер текстила)
7. Горан Стојићевић, географ

Члан 2.

Задатак Комисије састојаће се у вршењу контроле израде и производње Текеришког и Шабачког пешкира у складу са лабораторијом/спецификацијом о изради и производњи Текеришког и Шабачког пешкира, који су регистровани код Завода за интелектуалну својину, а ради установљења ознаке географског порекла и признања својства овлашћеног корисника ознаке географског порекла, за израду и производњу Текеришког и Шабачког пешкира.

Члан 3.

Комисија ће приликом свог рада и одлучивања доносити одлуке већином гласова укупног броја чланова комисије.

Члан 4.

Комисија је дужна да изради свој Правилник о раду којим ће регулисати сва питања из свог домена, рада и одлучивања, који ће доставити граду Шапцу на давање сагласности.

Члан 5.

Мандат Комисије траје четири године.

Члан 6.

Ово решење ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Сл. листу града Шапца".

СКУПШТИНА ГРАДА ШАПЦА

БРОЈ: 110-108/2018-14

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

МИНИСТАРСТВО ЕКОНОМИЈЕ И РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

На основу члана 7. став 3. Правилника о одређивању послова који се сматрају уметничким и старим знацима, односно пословима домаће
радиности ("Сл. гласник РС", бр. 21/05 и 1/10) издаје се

СЕРТИФИКАТ

ДА СЕ ПРОИЗВОДИ РУЧНОЊКАТА И КУКЧАТА, НАРОДНЕ ПОШЊЕ, СВЕЊИРИ
ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА ЗАНАТСКА ЗАДРУГА "ПОВЕСНО", ШИДАН

СМАТРАЈУ

ПРОИЗВОДИМА ДОМАЋЕ РАДИНОСТИ

(производима уметничког заната, производима старог заната, производима домаће радиности)

И МОГУ СЕ ОБЕЛЕЖАВАТИ СТИЛИЗОВАНОМ ОЗНАКОМ ОТВОРЕНЕ ШАКЕ

Сертификат број 0158

Издан на основу Мишљења Министарства

Економије и регионалног развоја

Број: ... 500-315-04-64/2002-09, М. Б. 123009 /

МИНИСТАРСТВО
ЕКОНОМИЈЕ И РЕГИОНАЛНОГ
РАЗВОЈА

31.12. 2009. 109

ГЛАС ПОДРИЧА

СВЕЧАНОСТИ „ПОВЕСМА“ У КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ

ПЕШКИР ЗА ОЧУВАЊЕ ТРАДИЦИЈЕ

Ткачку радionicу „Повесмо“ је основала група жена у мају 2008. године у сарадњи са Општинском организацијом изазвала рад. Основна циљ ове раднице је да струне ој заборава организацију шибачког крпа и за брзје генерације, бар као сувенире, остави мо- тиве са оне коју су носиле на- ше баке и унука-баке.

Остаток је била прилика да се промовише Текершких неписаног чина наставља је веан за јотарј из Првог светског рата. Војнику из Овација, унесених чине Црнеке битке, таквим нешкиром је једнока- тивна рачу и тако списа жв-

„Повесмо“ иви добру сарад- ну са Министарством рада и социјалне политике и Напо- ваном агенцијом за запошља- вање која је резултирали доби- јавем пројекта за запошљава- ње 12 радница. Рада се о инва- лидна рада старости од 50 го- дина, особама које имају јаво- миве шансе да набу носе. Циљ овог пројекта је обука и пре- квалификација, давање могућ- ности професионалне поста или са- мопостале.

У иревној сали Културног центра, у лепо осмишљеном програму, учествовао је ама- тερски музички састав из Бота- твља којег сачињавају петно- ери.

У Шапцу покренут пројекат за промоцију и заштиту Текершки пешир као градски бренд

Шапачки Град Шабац покренуо је пројекат за промоцију и заштиту Текершког пешира и номини- вао да се нађе на Националној листи нематеријалног културног наслеђа. Градоначелник Шапца Милоша Зеленовић истиче да Те- кершки пешир заслужује да бу- де бреним града, а онда да доде- до крпаца који се се поноси да имају такав примат.

Милана Сентарић, председ- нica Градске организације инва- лida рада, икazuje на могућност ангажовања већег броја жена изама на овом пројекту. Иначе, преко ове организације већ су

нашлени развој и разе пред- мети који су можда били део по- кушва. У овој пројекат укључе- но је Удружење етно мрежа.

Циљ наредг удружења је да шапачке већине којим влада- ју жене, пре свега на изради по- мудо заборављених творевина. Десет смо успели да упростимо око шестину жена и трајају од три месеца, са идејом да на овај начин успелимо бијачу жена из свих крајева Србије. То је и при- ка да пласирамо Текершки пе- шир као драгоцени проблем, ка- же Violeta Јовановић, председ- нica Удружења етно мрежа.

List Danas -

Координационо тело за развој развојности Владе Србије у сарадњи са ММД- ом и Етно музејом Шабац додељује је Градоначелнику Милошу Зелено- вићу Сентарић, председнику ове организације, признање „Листа иницијатива“ за кул- турно значајну и одликујућу културног наслеђа Шабац.

Д. Е.

Градска организација инвалида рада добила Сертификат за израду рукотворина

На конференцији "Шампиони лажног развоја" коју је организовао НАПЕД у Соопштини града Београда, серификат о успешно извршеним обукима за израду рукотворина традиционалним техникама добила је Градска организација инвалида рада из Шампиона. Сертификат је добили 50 жена из Чачка, Лесковца, Шапца и Српског Митровица, а серификат је представилим уручила упућени министарства са израдама и инфраструктуру Зорана Мисирковић.

Председница Градске организације инвалида рада Мирјана Самарковић изјавила је да је велика част што поседују јединствен сертификат.

Јединствен чланак организације успешно су завршили обуку за лажног развоја и тиме су извршили све техничке вештаче. Након планирања су да своје производе издате по-

трафикам, омиљеном порекла, и котирају за свирају од изборних традиционалних техника. Ово по чему су њихови производи јединствени то је чинио да су ручно ткали, и цртали и

плетли, да су финализовали у изради чинио и веза. Представнице Градске организације инвалида рада посебно су понајвише свој рад на промоцији и издате.

ГРАДСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ИНВАЛИДА РАДА ДОБИЛА

Признање Чувар традиције

Координационо тело за родну равноправност Владе Републике Србије у сарадњи са Навед-ом и Етно мрежом Србије доделило је Градској организацији инвалида рада Шабац г-ђи Мирослави Савковић, председници за изузетан допринос у очувању културног наслеђа Србије признање „Чувар Традиције“. Признање је уручила проф. др Зорана Михајловић, председница координационог тела за родну равноправност и Виолета Јовановић – извршна директорка Навед-а председница УО Етно мреже. Ово признање је и велико хвала за све чланове, трајне, летње радно-

нице „Стари занати“ ГО.И.Р-а Шабац, музеј града Шапца, Градску управу која подржава кроз пројекте живот и рад радницима, Н.С.З.З-е за добру сарадњу у пројектима „Јавни ра-

дови“, Савету за родну равноправност Града кроз пружене шансе радног ангажовања и економског оспособљавања радних група, нарочито особа са инвалидитетом.

Потписан уговор о промоцији и заштити Текеришког пешкира

Градonaмечник Шапца, Небојша Зеленовић и координатор Етно мреже Ива Радић потписали су, прошлог петка, у Градској кући уговор о сарадњи на промоцији и заштити Текеришког пешкира.

„Једна лепа историјска прича од данас добија и употребну вредност. Текеришки пешкир заслужује да буде бренд града Шапца, а онда да дође и до купаца који ће се поносити да имају један такав примерак, оцењено је градоначелник.

Оригинални Текеришки пешкир, који прича о моралу и јунаштву српског војника, чува се у Народном музеју у Шапцу. Реплику пешкира ручно израђује Градска организација инвалида рада, са свим детаљима и погрешкама које садржи и оригинални пешкир из депојачког савеза Персе, Спајина девојке.

Потписивањем уговора Текеришки пешкир је пронашао свој пут за Србију и свет. Наставиће да живи са њом у бављу, вером и моралом каква је био Милета Милутиновић и Перока, Спајина девојка, оценила је Мирослава Савковић, председница Градске организације инвалида рада.

Циљ пројекта је оспособљавање капацитета локалних промо-

дијоматских поклона у оквиру Иницијативе 1000 жена.

Од данас почињемо интензивну сарадњу са шабачким удружењем инвалида рада која се посвећено бави очувањем традиције овог краја, пре свега Текеришког пешкира онда и

институцијама, за поклоне за стране званичнике, а онда и као привредни као елемент репрезентације. Иницијативу смо покренули пре осам месеци у сарадњи са Координационим телом за родну равноправност. До сада смо успели да упосли-

мо око 100 жена у трајању од три месеца, са идејом да на овај начин упослимо 1000 жена из свих крајева Србије. Настојимо да очувамо културно наслеђе. Кроз овај пројекат радићемо на пријави Текеришког пешкира на Националну листу нематеријалног културног наслеђа, а Удружење је са Градом радило на географској порекла ознаци за Текеришки пешкир. То су све важни сертификати

других елемената наслеђа. Са

ФОРМАЛНО НОМИНОВАН ЗА НАЦИОНАЛНУ ЛИСТУ НЕМАТЕРИЈАЛНОГ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

СПРЕМА НА УНЕСКОВОЈ ЛИСТИ

Пославци Народној музеја у Шайцу, а ираћи га прича о моралу српској војника

ГЕОГРАФСКО ПОРЕКЛО

У СРЕДЊОЈ азијској регији за листу нематеријалног културног наслеђа, међународно је призната процедура изабора географских области, за шта се већ изабрало Уругвај, неопредељена још је и познати урбан. Дана историјска прича сплавског заступају да постоје бројни Шайца, а постојећа су савремени и да ће историјски историјски завојати му је кула.

Фот. А. Милош

Традиционални Зеленовић.
Презиме је гласу по-
азичког прско Лабаније, и
један од два речника сачу-
вао је као аматер.

НА историју је јавио
по: "Персја Спајска Веоу
ка", а Милутиновић та је
донео на 60-годишњицу

тембру 1975. године
текершки пешкир
превас је у шабачки
музеј.

Реплику пешкира
нема је тешко ур-
ади и потребно је
заиста много труда
и познавања ручног
рада, али ово, изгледа
скоро као прави - по-
казује. Савокићева
пешкире. - Сваки де-
таљ одговара ориги-
налом предмету, па
чад и последњи ред
чињке, који се хвала
оригиналном. Перса
као да је наслупина
да улазу леће дочека-
та, а такоу девојачку
спрему милде - више
нисмо видели.

ТЕКЕРШКИ пе-
шкир, колоритан и

Све цокреку Милослава Савокић,
из оријентизације ивлада рада

Дугачак 250 центиме-
ра, изгледа са причом о
Перси. Веоука и војачку
Милутиновић

азијски. Међутим, са-
зано је да је Перса током
рата уарила од губернуло-
се, па га је поклоно му-

Свако брзо може утврдити да ли је историјски историјски

који може да се нађе на
тракату, пре свега као
пословни доклов. Бабе
принку историјски да
успаско што нама жес-
каже. Иа Радиф. - Иви-
цајатику смо изрезули
пре осам месеци а у са-
рава са координацио-
ним телом за родну раз-
поправност, до сада смо
окупили 100 жена на пе-
рnod од три месеца. Али
идаје нам је да обе-